

LETO XXIII. Štev. 233
IZDAJA IN TISKA
CALVINIČNO ZALOŽNIŠKO
PODIJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
R. PODIETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
Líst izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
IZVLEČENA IZ ZBORNIKA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOROBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBO-
DO 1. JULIJA 1951 KOT
"LJUDSKA PRAVICA"
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANOS-
TI Z "BORBO"

S SEJE ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Znaten porast gospodarske dejavnosti

Zvezni izvršni svet je proučil gibanje gospodarstva v prvih sedmih mesecih letošnjega leta in sprejel vrsto osnutkov zakonov, uredb in odlokov

Beograd, 2. okt. (Tanjug) - Pod predsedstvom podpredsednika Aleksandra Rankovića je bila danes seja Zveznega izvršnega sveta. Na njej so proučili poročila sekretariata za splošne gospodarske posle ZIS o gibanju gospodarstva v sedmih mesecih letošnjega leta.

Proizvodnja (brez kmetijstva) je narasla letos v sedmih mesecih v primerjavi z lanskim letom za 20%, industrijska proizvodnja pa za 19%. Tako uspešna industrijska proizvodnja je predvsem sad dobre preskrbe industrije s surovinami in reprodukcijskimi potrebščinami. Povečanje proizvodnje je spremljalo naraščanje zaloga surovin in pogonskih snovi ter nadaljnje povečanje zaloga industrijskih izdelkov. Nadaljevala se je tudi težnja po naraščanju delovne storilnosti, ki je bila za kakih 12% večja od lanske. Na podlagi doseženih uspehov lahko pričakujemo, da bomo povečanje industrijske proizvodnje za 13%, predvideno v družbenem planu za letošnje leto, preseglji. K tako ugodnemu gibanju proizvodnje je pripomogla tudi dobra letina v kmetijstvu.

največ pripomogel izvoz industrijskih izdelkov. Uvoz je narasel hitreje kakor izvoz. Najbolj je narasel uvoz reprodukcijskih potrebščin.

Na področju investicij se je povečal dotok investicijskih sredstev v krajevne sklade in sklade gospodarskih organizacij. Dotok investicijskih sredstev je znašal v sedmih mesecih letošnjega leta 315 milijard, lani pa 259 milijard. Celotna potrošnja investicijskih sredstev pa je znašala v tem času 227,9 milijarde več kakor lani. Narasle so zlasti investicije v kmetijstvu in prometu ter negospodarske investicije, kar ustreza družbenemu planu. Celotni dohodek vseh proračunov so bili letos večji kakor lani, narasla pa je tudi proračunska potrošnja.

in odpoklicu zveznih ljudskih poslancev. Po tem osnutku naj bi bile volitve v Zvezni svet Zvezne ljudske skupščine tudi v prihodnje neposredne kakor doslej. Osutek obdržal tudi sedanjí posredni način volitev poslancev v Zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine. V sedanjem volilnem sistemu pa predvideva dve važni bistveni spremembi, in sicer glede načina organizacije kandidacijskega telesa, ki predlaga zborom volivcev kandidate, in glede pogojev, v katerih veljajo predlagani kandidati za kandidate zborov volivcev, ter pogojev, kdaj velja kandidat za izvoljenega poslanca.

Ljubljana, 2. okt. Danes dopolne je prispel v Postojno poljski minister za delo Stanislaw Zawadzki s spremstvom. Sprejeli so ga član izvršnega sveta LS LRS Matija Maležič, sekretar Sekretariata Občinskega ljudskega odbora Postojna tov. Jože Baša. Gostje so popoldne prispeli v Ljubljano, kjer so si ogledali mesto in njegove znamenitosti ter obiskali Muzej narodne osvoboditve. Zvečer jim je podpredsednik izvršnega sveta LS LRS tov. Stane Kavčič priredil večerjo, ki so se je udeležili še člani izvršnega sveta tov. Matija Maležič in Olga Vrablič ter zvezni ljudski poslanec Tomo Brejč, sekretar Sekretariata izvršnega sveta LS LRS za delo dr. Marjan Dular, član tajništva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Rudi Ganziti in predsednik Sveta za socialno varstvo OLO Ljubljana tov. Anka Pernuš. Na sliki: Minister Zawadzki (desno) v Muzeju narodne osvoboditve.

POMEMBEN DELEZ GRADBENIŠTVA

V splošnem povečanju proizvodnje je zlasti pomemben delež gradbeništva, ki je narasel za 16 odstotkov, proizvodnja gradbenih potrebščin pa je narasla za 21%. Splošno povečanje gospodarske

UVOZ JE NARAŠČAL HITREJE KAKOR IZVOZ

Celotni izvoz je narasel v sedmih mesecih v primerjavi z lanskim letom za 20%. Vrednost v sedmih mesecih izvoženega blaga je znašala letos 62,5 milijarde, lani pa 51,3 milijarde. Letni program izvoza smo od januarja do julija izpolnili za 58%, lani za 54, predlanskim pa za 51%. K temu je

PLAČNI SKLAD JE NARAŠČAL ZA 39 MILIJARD

Potrošnja prebivalstva se je gibala ugodno. V sedmih mesecih je narasla v primerjavi z lanskim letom na kakih 23%. Če upoštevamo še uporabo potrošniških kreditov, je bila letos znatno večja kakor lani, narasla je za kakih 27%. Potrošnja delavcev in uslužbenecv se je povečala za 18%, s potrošniškimi krediti pa za 24 odstotkov. Realna potrošnja delavcev in uslužbenecv brez potrošniških kreditov se giblje nekoliko nad planirano ravnišo za letošnje leto. Plačni sklad je narasel za dobrih 39 milijard, kar je posledica večje gospodarske dejavnosti, zvišanja plač in naraščanja zaposlenosti.

Vsak zbor volivcev izvoli iz vrst državljanov najmanj enega delegata za kandidacijsko skupščino. Le če je na področju zbora volivcev nad 600, izvoli dva delegata, če je volivcev nad 1200, pa

(Nadaljevanje na 3. str.)

S POSVETOVANJA O OSNUTKU ZAKONA O DELITVI SKUPNEGA DOHODKA GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ NA PREDSEDSTVU SZDL SLOVENIJE

Spodbuda posamezniku za večjo produktivnost dela kolektivom pa za boljše gospodarjenje

Ljubljana, 2. oktobra. Danes je bilo v Ljubljani na pobudo predsedstva SZDL Slovenije posvetovanje o predloženem osnutku zakona o delitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij. Posvetovanje je vodil predsednik SZ tovariš Miha Marinko. Posvetovanje so se udeležili nekateri člani predsedstva SZ, nekateri člani IS LRS, predsedniki okrajnih odborov Socialistične zveze, predsedniki in podpredsedniki okrajnih ljudskih odborov, nekateri člani predsedstva Glavnega odbora sindikata Slovenije in predstavniki gospodarskih sekretariatov in gospodarskih združenj.

Po uvodnih mislih, ki jih je podal član predsedstva tovariš Viktor Avbelj, je bila razprava, v kateri so sodelovali tovariši Mirko Jamar, Tone Bole, Jože Plevnik, Marijan Dermastia, Sta-

nezanost interesov komunne in podjetja ter omogoča komuni njen skladnejši razvoj predvsem s tem, ko zagotavlja trajnejše in objektivizirane vires njenih materialnih sredstev.

— uvaja z izjemo od vseh dosedanjih sistemov enaka merila za družbene dajatve in s tem postavlja vsa podjetja pri njihovem gospodarjenju v enak položaj na vseh gospodarskih področjih.

Na posvetovanju je bilo zlasti poudarjeno, da je treba v konkretni razpravi o predloženem osnutku v kolektivih, gospodarskih združenjih, sindikalnih organizacijah in drugih gospodarsko političnih organih o podrobnostih tega osnutka predvsem upoštevati omenjene bistvene gospodarsko-politične osnove tega zakonskega predloga. Samo ob upoštevanju teh dejstev bo lahko podrobna razprava tudi o eventualnih pomanjkljivostih predloga predstavljala konstruktiven prispevek k izpolnjevanju zakonskega predloga.

S tega vidika je posvetovanje obsodilo nekatera dosedanja tehnokratsko-praktičistična in lokalistična obravnavanja predloženega osnutka. Na koncu je bilo na posvetovanju poudarjeno, naj organizacije Socialistične zveze s pravih načinov tolmačenjem bistvenih osnov predloženega osnutka onemogočijo posamezne škodljive neenačelne primere, ki v celoti nasprotujejo ugotovitvam delovnih kolektivov in njihovih organov delavskega upravljanja, ki osnutek v načelu sprejemajo in ga podpirajo.

— večjo spodbudo in materialno zainteresiranost posameznikov za večjo produktivnost dela in kolektivom za boljše gospodarjenje, ko uvaja enotno delitev dohodka v celotnem gospodarstvu, uvaja enotna merila, preko katerih se ocenjuje gospodarjenje podjetja in udeležba kolektiva in posameznika na uspehih tega gospodarjenja;

— razširja pravice organov delavskega upravljanja, ko omogoča samostojno delitev ostanka dohodka na plače in sklade in tako odpravlja še preostale administrativne posege v področje politike plač;

— ustvarja pogoje za večjo po-

Zagotovila prijateljstva Ob obisku naših ljudskih poslancev na Kitajskem

Peking, 2. okt. (Tanjug) Predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolič, ki se mudi na čelu jugoslovanske parlamentarne delegacije v Pekingu, je priredil sinoči v jugoslovanskem poslanstvu za kakih 400 gostov sprejem, ki je potekel v zelo prijetnem in prijateljskem vzdušju. Na sprejemu so bili predsednik Vsekitajskega narodnega kongresa Liu Sao Ci, predsednik vlade Ču En Laj, člani kitajske vlade in stalnega odbora Vsekitajskega kongresa, predstavniki političnih, kulturnih in znanstvenih ustanov ter mnogo drugih javnih delavcev. Sprejema so se udeležili tudi člani parlamentarne delegacije ZSSR in CSR, ki sta prav tako na obisku na Kitajskem, in tudi burmanska misija dobre volje, pred-

stavniki poljske delegacije, japonske trgovinske delegacije ter vodilni tuji diplomati. Med sprejemom je P. Stambolič nazdravil kitajskim državljanom in vsem gostom. Predsednik Vsekitajskega narodnega kongresa Liu Sao Ci je v odgovoru poudaril, da bo obisk jugoslovanske delegacije na Kitajskem prispeval ne samo k boljšemu razumevanju in utrditvi prijateljstva med narodi Kitajske in Jugoslavije, marveč tudi k enotnosti socialističnih dežel na sploh. Kitajsko ljudstvo visoko ceni prijateljstvo, ki mu ga izkazujejo narodi Jugoslavije. To prijateljstvo bo tem več prispevalo k izgradnji socializma v obeh deželah in okrepitvi občega miru, čim globlje in bolj vsestransko bo.

Intenzivni stiki podpredsednika Vukmanovića v New Delhiju

New Delhi, 2. okt. (Tanjug) - Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović je danes popoldne položil venec na grob Mahatme Gandija. Davi je bila jugoslovanska delegacija v Samsapuru, nedaleč od New Delhija, kjer se je seznanila z razvojem lokalnih skupnosti. Podpredsednik Vukmanović je izjavil, da so uspehi kmetov v tej vasi napravili nanj močan vtis.

mer opozarjajo na nenehno naraščanje menjave blaga med Indijo in Jugoslavijo.

Na sestanku je bilo govora tudi o vrsti mednarodnih vprašanj ter je prišla do izraza enakost gledišč obeh dežel ter njuno vztrajanje na načelih ohranitve miru in aktivne koeksistence. Nehdu in Vukmanović sta govorila tudi o perspektivah nadaljnje sodelovanja obeh dežel na mednarodnem torišču, da bi se okrepila in razvila koeksistenca med narodi ter utrdil svetovni mir.

Se dopolne je imela delegacija z voditelji naših diplomatskih predstavništev v Indiji, Indoneziji, Burmi in Pakistanu posvetovanje o perspektivah razvoja gospodarskih stikov Jugoslavije s temi deželami.

Nocoj pa je ministrski predsednik Nehru priredil gostom svečano večerjo. Jutri bodo odpotovali v Bakranagal na severu Indije, kjer si bodo ogledali tankajšnji veliki jez.

Saudija proti vmešavanju v sirske in sploh v arabske zadeve

New York, 2. okt. (Reuter) Delegat Saudske Arabije Ahmed Sukairi je danes v nadaljevanju splošne razprave v Generalni skupščini OZN izjavil, da krepitve sirskega oboroženih sil ne pomeni nobene nevarnosti za katero izmed arabskih dežel. Sirija tudi nasproti Turčiji ne goji slabih namenov. Bližnji vzhod je po sili zapleten v hladno vojno. Glavna povsem neodvisne in popolnoma suverene. Arabske dežele so zavestne v Generalni skupščini in njihove zadeve so samo njihove ter nima nihče pravice, da se v njih vmešava. To so zahodne države, ki so s svojo politiko prepregle vezi z arabskim svetom. Sukairi je pri tem omenil primer

Revizija francoske ustave zaradi alžirskega vprašanja vedno bolj pereča toda medtem dozorevajo spet kombinacije o vladi »nacionalne zveze«

Pariz, 2. okt. (Tanjug). Bivši predsednik vlade in radikalski prvak Edouard Deladier je izrazil sinoči po posvetovanju s predsednikom republike Cotyjem »trdno prepričanje, da bo kriza kmalu končana.« Rekel je, da bo predsednik republike že jutri določil mandatorja, sredi prihodnjega

tedna pa je moč pričakovati tudi sestavo nove vlade. To je bila edina optimistična izjava, kar jih je bilo slišati na račun krize.

Predsednik republike je danes nadaljeval posvetovanja z voditelji političnih strank in parlamentarnih skupin. Vtem ko je socialistični prvak Mollet odklonil sleherni izjavo o možnostih za izhod iz krize, sta se bivša predsednika vlade Mendès-France in Edgar Faure (prvi je zadnjič glasoval za, drugi pa proti Maunouryjevi vladi) strinjala v mnenju, da sta izhod iz krize, pa tudi ureditev alžirskega vprašanja hkrati povezana z odločitvijo Francije, da pogumno spremeni svojo ustavo in omogoči enakopravnejše odnose v francosko-afriški skupnosti.

Podobno misel sta izrazila sinoči tudi prvaka Demokratične unije odpora Pleven in Mitterand, katerih imeni čedalje pogosteje omenjajo na hodnikih Bourbonske palače za možna mandatarja. Revizija ustave je postala izredno pereča, čeprav govore o njej malone že deset let. Tudi nova vlada bo morala v milejši ali ostrejši obliki prevzeti načrt statuta o Alžiriji, zaradi katerega je Maunouryjeva vlada padla. Socialisti namreč vztrajajo pri svoji zahtevi, da parlament izglasuje ta statut.

Sodelovanje Ljudsko-republikanskega gibanja v novi vladi skupaj s socialisti je vezano na sestavo vlade »široke nacionalne zveze«. Za to formulo se zavzemajo ljudski republikanci zlasti po kompromisih doseženih na nedavnih »konferenci za okroglo mizo«, na kateri so se zedinili o osnutku alžirskega statuta. Socialisti in ljudski republikanci so spričo sedanjega političnega položaja glavni elementi vseh kombinacij za novo vlado, prvaki male Demokratične unije, ki je bila v parlamentu znerom vez med socialisti in ljudskimi republikanci pa bi utegnili tem laže prevzeti vlogo mandatorja za sestavo nove vlade.

Francoske bombe na tuniško naselje

Tunis, 2. okt. (AFP). - Sekretariat za informacije tuniske vlade je objavil, da so francoska letala dvakrat preletela tuniške obmejne kraje in kršila tuniške suverenostne pravice.

VREMENSKA NAPOVED

Precej oblačno vreme z delnimi razpislinami. Dnevne temperature skem bo delno oblačno vreme z burjo, ki bo postopoma popustila.

S SEJE ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

DNEVNIK

OB TEDNU OTROKA

Premalo sredstev za komunalne potrebe

Odgovarja Stanko Brečko, predsednik ObLO Hrastnik

Po zasavskih občinah zadnje čase veliko delajo. Tako v Zagorju zidajo nove hiše, v Trbovljah popravljajo glavno cesto, v Hrastniku pa regulirajo potok. Seveda je gradnja naploh mnogo. Tožijo pa le, da imajo premalo denarja, da bi naredili, kar si želijo. Primer, kakšne so potrebe v središčih teh krajev, nam morda najbolje ilustrira razgovor s predsednikom hrastniške občine.

- »O čem so vse govorili ljudje na zborih volivcev?«
»V glavnem o tem, da ostane v občini premalo denarja za komunalne potrebe.«
- »Kakšno je komunalno stanje pri vas?«
»Pogoji za gradnjo komunalnih objektov in ureditev naprav so v naši občini zaradi ožine doline in nestabilnega terena mnogo težji kot drugod. Če pogledamo samo ceste in regulacije potokov, vidimo, da precej zaostajamo za drugimi občinami.«
- »Tudi drugod imajo težave.«
»Ze, a naši ljudje hodijo na vse kraje in marsikje vidijo, koliko so drugod pred nami.«
- »Se vam zdi, da bi moral zaradi posebnih pogojev v vašem kraju biti odstotek, ki ostane občini, večji?«
»Težavno je reči, kakšen naj bi bil odstotek. Vemo, da so plani podjetij že tako na-
- »Kakšno je stanje komunalnih naprav?«
»Zelo slabo. Na primer voda sploh ne priteče v zgornji del mesta.«
- »Kako pa po vaseh? Kaj delajo krajevni odbori?«
»Krajevni odbori zelo dobro gospodarijo s tistimi skromnimi sredstvi, ki jih dobijo. Zelo veliko pridobijo s prostovoljnimi delom. Krajevni odbori zbirajo sredstva tudi sami.«
- »V mestu si sami kaj pomagajo?«
»Tudi. Na Logu na primer so hišni sveti sami organizirali popravilo vodovoda s prostovoljnimi delom.«
- »Kako pa šola?«
»Imamo tri izmene dnevno.«
- »Boste kaj zidali?«
»Če bodo sredstva.«
- »Kako pa preskrba mesta?«
»Trgovska mreža je gosta, izbira blaga pa slabša. Zele-

(Nadaljevanje s 1. strani)

tri delegate. Sestanek kandidacijske skupščine sklilje okrajna volilna komisija takoj po poteku roka za sklicanje zborov volivcev, najpozneje pa do konca petega tedna od dneva razpisa volitev. Kandidacijska skupščina obravnava in potrjuje predloge kandidatov za volitve ljudskega poslanca v volilnem okraju. Vsakih pet delegatov lahko predloži enega kandidata. Izvoljeni so vsi kandidati, ki dobe nad 40% glasov vseh delegatov na kandidacijski skupščini. Za kandidata zbora volivcev velja tudi vsak kandidat, ki so ga predložili zbori volivcev, če zajemajo najmanj četrtino vseh v volilni imenik vpisanih volivcev.

Osnutek zakona predvideva bistvene spremembe glede določanja pogojev, kdaj velja kandidat za izvoljenega, t. j. glede večine, potrebne za izvolitev. Po dosedanjem zakonu je bil za popolnoma izvoljen kandidat, ki je dobil relativno večino. Če je bil samo en kandidat, je bil lahko izvoljen tudi, če je dobil manjšo število glasov, tako da je bil vsak predlagani kandidat praktično izvoljen že vnaprej. Da bi odstranili to pomanjkljivost, postavlja osnutek zakona za primer, da je samo en kandidat kot pogoj za izvolitev, da je dobil večino glasov vseh volivcev vpisanih v volilni imenik na področju volilnega okraja, torej da je dobil absolutno večino glasov.

O PARTIZANSKI SPOMENICI

Potem je ZIS sprejel osnutek zakona, s katerim se dopolnjuje zakon o državnih upravi. Ta dopolnitev predvideva, da je moč državne sekretarje in podsekretarje imenovati iz vrst ljudskih poslancev. ZIS je sprejel tudi osnutek zakona o dopolnitvi zakona o Partizanski spomenici 1941. Z njim je določeno, da je moč prošnje za dodelitev spome-

nice vložiti do 31. decembra 1957 zaključno.

Osnutek zakona o prevozu na železnicah, ki ga je ZIS sprejel na današnji seji, ureja vse vrste prevoza. Urejene so tudi imovinske pravice in obveznosti železnice ter gospodarskih organizacij in državljanov, izvirajoče iz njihovih medsebojnih pogob o prevozu. Osnutek zakona predvideva, da določi splošno raven tarif Zvezna ljudska skupščina, posamezne tarife pa Generalna direkcija železnic v sporazumu s pristojnimi državnimi sekretarji in sekretariati ZIS.

USTANOVITEV IN UKINITEV NEKATERIH ZVEZNIH ORGANOV UPRAVE

ZIS je sprejel tudi uredbo o ustanovitvi, spremembi delovnega področja in ukinitvi nekaterih zveznih organov uprave. Po tej uredbi se ustanove naslednji organi: Zvezni zavod za delovno storilnost, Zavod za geomagnet-ska merjenja in uprava za radijski promet v sestavi sekretariata za promet in zveze ZIS. Uredba

ureja status vseh dosedanjih komisij, razen komisije za verska vprašanja in zvezne komisije za jedrsko energijo, katerih položaj je že urejen z zakonom o zveznih organih uprave. Z uredbo so ukinitelj glavni zdravstveni svet, komisija za plače v gospodarstvu, komisija za zdravila in komisija za mamila.

ZIS je spremenil in dopolnil uredbo o upravljanju stanovanjskih hiš. Odslej bodo lahko hišni sveti najemali posojila pri banki za popravilo in vzdrževanje hiš. Z odlokom o razdelitvi skupnega dohodka za časopisno založniških podjetij in zalozb so zalozbe oproščene zveznega davka na dobiček s tem, da bodo del sproščene dobička vplačevale v republiški sklad za pospeševanje založniške dejavnosti-ostali del pa gre v investicijske sklade samih podjetij. S sklepom ZIS, sprejetim na današnji seji, se večina prispevka za republiških skladov uredi enotno za vsa državo in znaša 50% sproščene dobička.

ZIS je sprejel na današnji seji še nekaj odlokov ter ratificiral več mednarodnih konvencij in sporazumov.

V spomin na dneve groze v Istri so večeraj priredili svečane komemoracije

Koper, 2. oktobra. — Po vaseh v koprski občini in drugih vaseh po Istri se ljudje na današnji dan spominjajo tiste strahotne in nečloveške tragedije, ki je v prvih dneh oktobra 1943 zadela Istro. Takrat sta po zlomu Italije dve Rommelovi diviziji v največji naglici prodirali v Istro. Pri Koprju so partizani najprej z uspehom odbili nacistični napad. Toda pred dvema motoriziranimi divizijama je bil umik nujen, ker bi bila sicer obkolitev neogibna. Istra je bila takrat vsa ena

sama goreča grmada. V bližini Koprja so gorele vasi Šmarje, Marežice, Kubed, Čežari in vrsta drugih. V tej nemški ofenzivi je padlo okoli 2500 borcev in vaščanov, v Istri pa je bilo požganih več kot tisoč hiš. V spomin na te dni, prepolne groze in trpljenja, so danes po vaseh ob slovenski obali priredili pred spomeniki padlim borcem in žrtvam svečane komemoracije. V nekaterih krajih, kjer doslej še niso imeli spomenikov, so danes odkrili spominske plošče. (Z)

AZIJSKA GRIPA PO IMENU, SICER PA NE DOSTI RAZLIČNA OD PREJŠNJIH EPIDEMIJ

Sedanji primeri gripe niso hudi

Priporočljiva je skrbna nega bolnikov

Letošnja epidemija gripe, ki je zajela mnoge dežele po raznih kontinentih, se je pojavila sredi poletja tudi v naši državi. Dobilja je naziv azijska gripa, to pa zato, ker se je najprej pojavila v Aziji, vendar se dosti ne razlikuje od influenc, ki so v zadnjih obdobjih pogosto razsajale na zelo obširnih območjih. Starejši ljudje se še dobro spominjajo velike epidemije »španske gripe«, ki je zajela vse svet tik po prvi svetovni vojni. V dveh letih je za to epidemijo pomrlo več deset milijonov mladih in odraslih ljudi. Po zadnji vojni pa smo tudi že imeli več večjih epidemij influence, ki pa se je pojavila v lahkih oblikah.

kratka doba inkubacije, saj minejo od okužbe do izbruha bolezni le eden do trije dnevi.

PREPREČEVANJE JE TEŽAVNO IN MNOGOKRAT NEUČINKOVITO

Borba z influenco je zelo težavna in kompleksna. Bolezni ni moč zajeti z običajnimi protiepidemijskimi ukrepi, kot so zapore mase posameznih držav itd. Ker je število bolnikov ob epidemiji zelo veliko, ni moč misliti na zdravljenje v bolnišnicah, zaradi česar večina bolnih preleti svojo bolezen doma. Priporočljivo je, da poskusimo z izolacijo bolnika v posebni sobi, če je to možno, in da se izogibamo stikov z njim.

Najvažnejše pri zdravljenju bolnika je skrbna nega, pri hujših težavah pa si lahko pomagamo tudi z aspirinom ali piramidonom za znižanje vročine ter s sredstvi proti bolečinam, kot so kofeirin in podobno. Edino upanje za uspešno preprečevanje influence je zaščita s pomočjo cepjenja. To so na široko proučevali Američanci, Rusi in Angličani. Izdelali so že dobra cepiva, ki jih sedaj preskušajo pri preprečevanju epidemij. Velike težave pa imajo zaradi tega, ker cepivo izdelano iz virusov, ki so povzročili prejšnje epidemije, ne ščiti pred novo epidemijo. Cepivo mora biti narejeno iz virusov, ki so povzročili novo epidemijo. Samo tako lahko zaščitimo področja, še preden jih lahko influenza doseže.

KAKO BOLEZEN SPozNAMO?

Influenca nastopi nenadoma in se po navadi začne z mrzlico. Bolnik občuti bolečine v udi, v prsih in hrbtu včasih tudi krvavi iz nosa. Ze ob začetku bolezni se pojavi tudi neprijeten vonj iz ust. Temperatura naglo naraste do 39 ali 40 Celzija in ostane tako visoka nekaj dni, nakar počasi pade. Bolnik, pri katerem ne nastopijo komplikacije, razmeroma hitro ozdravi, vendar mora biti previden, ker se najhujša komplikacija, pljučnica, lahko pojavi še drugi ali tretji teden po začetku bolezni. Vsekakor morajo tudi navidezno lahki bolni v posteljo, da se izognejo hujšim posledicam.

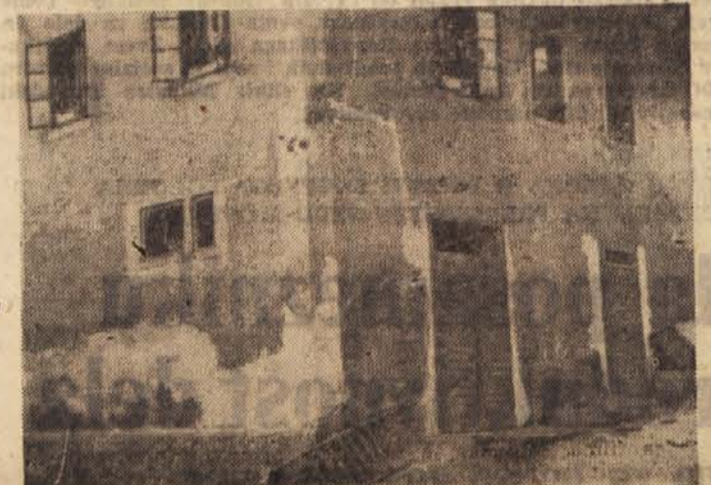
POVZROČITELJ BOLEZNI JE ZE ZNAN

Virus influence so prvokrat našli 1933. leta, kar je dalo možnost za nadaljnje proučevanje bolezni. Sedaj vemo, da imamo dva tipa epidemične influence - A in B, ki sta med seboj različna. Velike epidemije, ki zajamejo mnogo dežel, povzročata običajno virus tipa A. Tudi povzročitelj sedanje gripe je nova podvrsta virusa influence tipa A. Vsako novo veliko epidemijo povzročata namreč nov virus, ki sicer sodi med znane viruse, običajno tipa A, vendar pa ima svoje posebnosti. Vzrok za te hitre spremembe še ne poznamo, poznamo pa posledice, saj so prav zaradi spremeljivosti virusa preventivna sredstva velikokrat neuporabna.

NEVARNOST INFEKCIJE JE VELIKA

Mnogo (varokov) je, zaradi katerih se bolezen hitro širi in nenadno pojavlja. Virus se izredno lahko prenasa, saj ga izločajo bolniki iz nosu in ust v ogromnih količinah in v malih kapljicah silne dolge lebdijo v zraku. Razen tega je velika večina ljudi za to bolezen sprejemljiva, zaščita, ki jo dosežemo po bolezni, pa je kratkotrajna. Hitro širjenje olajšuje tudi

Svetovna zdravstvena organizacija vsakojake raziskovalna dela velikega števila držav. Informacije dobivajo iz več kot 50 centrov za influenco. Ti centri zbirajo podatke, študirajo gibanje bolezni ter delajo na izolaciji novih slojev virusa. Na sedežu svetovne zdravstvene organizacije v Ženevi zbirajo te podatke, izolirane soje pa proučujejo na Svetovnem centru za influenco v Londonu. Najnovejši podatki o uspešnih pripravah za cepjenje proti influenci v ZDA vzbujajo upanje, da bomo tudi pri nas v bližnji bodočnosti lahko pričeli s pripravami za tako zaščito. Tako se bo cepjenje proti otroški paraliza, ki si je pri nas že utriplo pot, pridružil v dohodnem času še cepjenje proti influenci. Ko se bodo v prihodnosti bližale epidemije influence naši deželi, bo moč iz sojev, dobljenih po najhujših potih iz krajev, kjer se je epidemija začela, izdelati dobro cepivo ter tako preprečiti ogromno gospodarsko škodo in občutiti ljudi pred boleznijo, proti kateri smo zdaj še brez moči. dr. Jozef Kmet

Urejanje komunalnih zadev je v Hrastniku ena glavnih in hkrati najtežja naloga, ki čaka bodoči občinski ljudski odbor. Med drugim bodo morali misliti tudi na novo, sodobnejšo klavnico, ker tako stisnjena, kot je ta v pritličju stanovanjske hiše, je res nemogoča.

- peti, da občina zelo težko zbere sredstva za proračun. Ze nekaj let nam manjka po nekaj milijonov letno.«
- »Kako se rešujete?«
»Ze tri leta delamo s krediti.«
- »Kaj ste v zadnjem času napravili na komunalnem področju?«
»Nič. Edino nekaj stanovanj smo sezidali.«
- »Koliko?«
»Okrog 350. Posamezniki pa so si sezidali okrog 90 stanovanj. Dejansko nam to ne pomeni olajšanja, ker se je število prebivalcev in družin v tem času povečalo za mnogo več.«
- »Potok regulirate.«
»To zdaj. Uspeli smo dobiti nekaj sredstev iz republiškega vodnega sklada za regulacijo potokov Bobna in Brnice.«
- njave prihaja premalo na trg. Mleka pride na vsakega občana manj kot deciliter dnevno. Vozijo nam ga iz Radeč. Mleko je po 38 din in še ga nimamo dovolj.«
- Kako pa preskrba z mesom?«
»Še kar gre. Nimamo pa klavnice. Oglejte si naše klavnice, pa boste uvideli potrebo po novi. Imamo tri, a nobena ne ustreza.«
- »Kako se volivci zanimajo za reševanje vseh teh problemov?«
»Na zborih volivcev smo govorili o vseh teh vprašanjih. Razen tega so še pereč problem saje, ki uhajajo iz elektrarne.«
- »So volivci predlagali konkretno kakšne stvari?«
»Ne. V glavnem so negodovali, da ima občina premalo sredstev glede na druge občine.« M. Š.

IVAN REGENT:

O odmevih Oktobrske revolucije po svetu

(Ob spominih in v spomin njeni 40. obletnici)

Preden so začeli delavci in revni kmetje zavestno podpirati sovjetsko oblast in se zanjo boriti, se je moralo še marsikaj zgoditi, kar je posebej učinkovalo nanje. Treba je bilo, da so antantne dežele odbile sovjetski predlog za takojšen mir brez aneksij in kontribucij. Moral se je podpisati Brest-litovski mir, ki, kakorkoli je bil težak za Sovjetsko zvezo, je učinkoval na vojake ostalih vojujočih se dežel bolj negativno kot na ruske delovne ljudi. Prvi so začeli pod vplivom tega preliminarnega miru še bolj hrepeneti po svojem miru. Potreben je bil poraz italijanske vojske pri Kobaridu; potrebni so bili še drugi porazi vojujočih se dežel; morali so še tisoč in stotisoč izgubiti svoja mlada življenja na frontah imperialistične vojne.

in natočila v njihove vrste dokaj nacionalne vode, ki jim ni dovolila, da bi razumeli, kako važne so bile za delavce in za ves slovenski narod deklaracije in zahteve Sovjetske zveze. Slovenci in sploh jugoslovanski socialni demokratje so podpirali - če izkvamemo bosanske in dalmatinske socialne demokratje - malomeščanske politične zamisli, stopili so kot peto kolo v Narodne svete.

5 jaški bolnišnici. Nagajalo mu je srce. Nekajkrat sta prišla na predavanje dva avstrijska slovenska oficirja. Za enega vemo, da je bil še živi dr. Ivan Pertot, brat pokojnega urednika tržaškega »Dela« Jozeta Pertota in nekaj časa sam urednik istega lista. Naslovi predavanj so bili razni: O narodnem vprašanju, o Trubarju, o Cankarju, o literaturi, o raznih zgodovinskih vprašanjih itd. Sio pa mi je za to, da sem skušal skoraj v vsakem predavanju prikazati - na razne načine in z raznimi argumenti - razredni boj, zgodovinsko velepomenbnost Oktobrske revolucije ter važnost boljševiških parol in zahtev za delavce in za ves slovenski narod. Sicer ne morem trditi, da sem bil dobro obveščen o dogodkih v Rusiji. Res je sicer, da smo dobivali dnevno mnogo vesti s fronte o tem, kar se dogajalo v Rusiji, toda te vesti je bilo treba skrbno presejati, ker je bilo vmes mnogo plevla, mnogo izmišljenega, mnogo fantazije. Vendar, kakorkoli je res, da mi je bilo zelo ležeče na tem, da bi delavci in vojaki izvedeli kolikor mogoče več resnice o razrednem boju in o Oktobrski revoluciji, da bi znali pravilno ceniti boljše- viške zahteve, zlasti pa še, da bi razumeli nastajanje nove dobe, da bi se začeli revolucionarno orientirati, me je tudi močno zgrabila želja, da bi s svojimi predavanji zbudil med vojaki in delavci čim večji odpor do imperialistične vojne, da bi mogel posejati mednje čim več razumevanja o potrebi proletarske enotnosti, o potrebi zopetne vzpostavitev delavske internacionalne solidarnosti. Na kratko povedano, šlo mi je za to, da bi vsi, ki so živeli v bolj ali manj občutnem suženstvu silno zahrepeneli, s polnimi prsi zahrepeneli po družbi, v kateri ne bi bilo treba nobenemu zatajevati svojih najboljših lastnosti, v kateri bi smel biti vsakdo odkritosrčen. Pred Oktobrsko revolucijo bi bila taka predavanja nemogoča. Našel bi se bil prav kmalu, ki bi ovadil mene in društvo že med prvimi predavanjem.

Rektor varšavske univerze in znani poljski matematik Stanislaw Turcki je sinoči prispev v Beograd na povabilo beogradske univerze. Obiskal bo več znanstvenih in prosvetnih ustanov ter imel razgovore o nadaljnjem sodelovanju med beogradsko in varšavsko univerzo.

Češkoslovaški energetiki v Sloveniji

Ljubljana, 2. oktobra. Na svoji poti po Jugoslaviji je prispela večeraj iz Zagreba preko Kumrovcica in Varaždina v Maribor sedemčlanska delegacija ministrstva za energetiko CSR, ki jo vodi prvi pomočnik ministra za energetiko inženir Jozef Kolar. Na študij-tran, transformatorsko postajanje v Pekrah pri Mariboru in termoelektrarno v Sošanju. Danes so člani delegacije prispeli v Ljubljano, kjer sta jih sprejela član izvršnega sveta LS LRS Julij Beltram in sekretar sekretariata izvršnega sveta LRS za industrijo, obrt in obrt inženir Ludvik Kremžar. Obiskali so Litostroj, v načrtu za prihodnje dni pa imajo še obisk v elektrarni Moste ter ogled člani delegacije odpotovali na Reko ter obiskali še vrsto elektrarn in gradbišč v Dalmaciji in Bosni.

V LETU DNI

»JADROLINIJA« JE PODVOJILA SVOJE ZMOGLJIVOSTI

72 krat okrog ekvatorja

Enajst milijard dinarjev za izgradnjo novih ladij

PRELOMNICA

Leto 1952 je pomenilo prelomnico v povečanju potniškega in potniško-tovarnega ladjevja »Jadrolinije«. Dotlej je to podjetje razpolagalo z 41 ladjami, v številu stare lesene jadnice, ki so imele skupno 10.665 bruto registrskih ton. Odtlej pa je zgradilo več novih ladij in temeljito obnovilo »Partizan-

Reka, oktobra. Ob letu bosta naši največji ladji »Jadran« in »Jugoslavija« na vrhuncu sezone pluli, kakor pravijo v ladijskem podjetju »Jadrolinija«, izključno na domačih ekspresnih progah po Jadranu, tako da bo ladja »Jugoslavija«, kakor tudi letos, plula na ekspresni progi Benetke-Dubrovnik, medtem ko bo ladja »Jadran« vzdrževala zvezo prek naše obale Italije z Grčijo, in sicer preko Kotora, Brindisija in Pirejeja.

»Jadranska linijska plovba«, naše največje in pravzaprav edino ladijsko podjetje, ki prevažata potnike ob Jadranu, je v zadnjih petih letih močno povečalo in moderniziralo svoje potniško ladjevje. V domačih ladjedelnih je bila zgrajena cela vrsta novih, hitrih in sodobnih ladij. V letu 1951 so ladje »Jadrolinije« preplule 722.000 morskih milj. Letos pa so oziroma bodo še preplule kakih 1.550 milijona morskih milj, to se pravi, da bodo do konca leta preplule v primerjavi z letom 1951 več kakor dvakrat več. Ladje »Jadrolinije« bodo letos preplule morsko pot, katere dolžine znaša skoraj 72 potovanja okrog ekvatorja.

»Proleterko«, ki so ju dvignili z morskega dna, tako da ima zdaj 62 ladij s skupno tonažo 24.924 ton. Od leta 1952 dalje so zaplule nove ladje »Vladimir Nazor«, »Njegoš«, »Vuk Karadžić«, »Ivan Cankar« itd., največ novih ladij pa so splavili leta 1955: »Mostar«, »Maribor«, »Novi Sad« in »Osijek« ter tri manjše ladje. Lani so splavili eno samo novo ladjo, zato pa doslej največjo in najmodernejšo: »Jugoslavija« za 1200 potnikov z 204 posteljami. Nova ladja »Jadran«, ki so jo splavili letos, je po opremljenosti in zmožljivosti enaka »Jugoslaviji«.

Tako se je v zadnjih petih letih več kot dvakratno povečala tonaža, število potniških mest se je povečalo za 12.900, število postelj pa za 837.

GRADNJA SE NADALJUJE

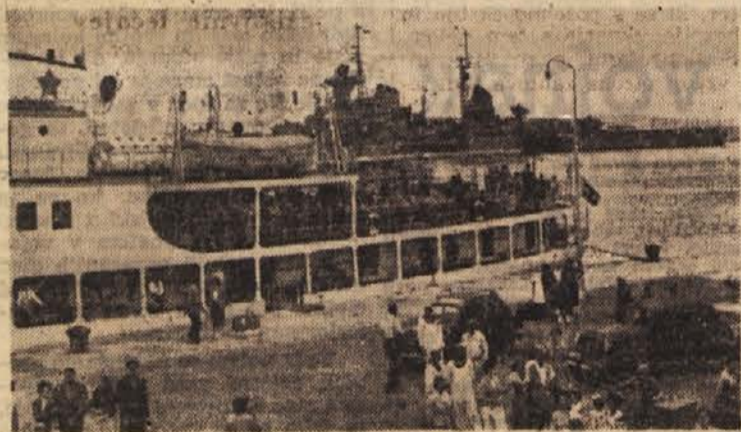
Samo za izgradnjo in opremo teh ladij so prispevali skoraj 11 milijard dinarjev finančnih sredstev. Že v začetku prihodnjega leta bodo dobili tretjo veliko moderno potniško ladjo »Jedinstvo«, ki jo zdaj dograjujejo v splitski

ladjedelnici. To bo najlepša ladja »Jadrolinije« in bo lahko sprejela 1200 potnikov, imela pa bo 193 postelj v kabinah, ki so precej kvalitetnejše od vseh dosedanjih. V ladjedelnih v Kraljevicu in v Trogiru gradijo tudi dve motorni ladji po 600 bruto registrskih ton s 500 tonami nosilnosti, ki imajo 30 postelj in lahko sprejmejo 200 potnikov. Dograjeni bosta predvidoma do leta 1960.

»Jadrolinija« namerava v naslednjih petih letih, če bodo dobili potrebne kredite, zgraditi tudi dve kombinirani potniško-tovorni ladji po 3000 bruto registrskih ton, ki bosta lahko sprejeli razen potnikov tudi po 1200 ton tovora.

MNOGO LASKAVIH PRIZNANJ

Za ladje »Jadrolinije« je značilno, da v zadnjih letih čedalje bolj pridobiva na ugledu tudi v tujini. K temu zlasti prispevajo naše najmodernejše in najbolj opremljene ladje »Jadran«, »Jugoslavija«, »Partizanka« in »Proleterka«, ki nudijo potnikom vse udobje. Ladja »Jadran« za skoraj štiri mesece pluje po severnoevropskih morjih in bo imela konec leta za seboj 13 velikih krožnih potovanj po tujih morjih. Tudi naša ladja »Partizanka« je do oktobra plula na devetih kontinuiranih krožnih potovanjih od Benetk na severu Italije do naše skrajne obale v črnogorskem Primorju. Po povratku s severnih morij bo krenila ladja »Jadran« sredi decembra na več krožnih potovanj po Sredozemlju, bržkone celo do zahodne Afrike.

Motorna ladja »Osijek«, last »Jadrolinije«, je letos prepeljala mnogo turistov z Reke do Črnogorskega primorja

V celoti gledano se je razen tega, da se je močno moderniziralo naše tovorno ladjevje, v zadnjih petih letih zelo povečalo in moderniziralo tudi naše potniško ladjevje, ki mu zdaj tudi v tujini izrekajo številne pohvale in laskava priznanja.

M. P.

V Prijedoru bodo iz odpadne lužine pridobivali 2400 ton krmilnega kvasa. Že nekaj let razpravljamo o načrtih za izkoriščanje odpadne sulfidne lužine v tovarnah celuloze za pridobivanje visokovrednega krmilnega kvasa. Kakor kaže, so ta prizadevanja najbolj dozorela v tovarni celuloze v Prijedoru, kjer so po zaslišanju domačih in tujih strokovnjakov že izdelali investicijski program za gradnjo in opremo take tovarne krmilnega kvasa. Po tem programu, ki ga je te dni odobrila Izvršna svetila Bosne in Hercegovine, bodo novo tovarno zgradili za letno proizvodnjo 2400 ton krmilnega kvasa, investicijski stroški pa bodo znašali 400 milijonov din.

Ukinjenih bo več sezonskih vlakov in ladij

Ker se je z zaključkom turistične sezone zmanjšalo število potnikov na nekaterih železniških in pomorskih relacijah, bodo v nekaj prihodnjih dneh ukinili večje število turističnih vlakov in ladij.

Dne 5. oktobra bo prenehal voziti brzi vlak od Beograda do Splita preko Bihača. Namesto njega bodo »Balkan-ekspresu« od Beograda do Novske priključeni

trije direktni vagoni za Split. Od Novske bodo ti vagoni priključeni brzemu vlaku Novska-Split, ki bo vozil do junija prihodnjega leta. Dne 6. oktobra bo prav tako prenehal voziti brzi vlak iz Splita v Beograd.

Dne 12. oktobra bo ukinjen tudi brzi vlak Sarajevo-Dubrovnik, ki odhaja iz Sarajeva ob 10.25, prav tako pa tudi motorni vlak Sarajevo-Zelenika, ki odhaja iz Sarajeva ob 20.12. Oba vlaka bosta odpeljala iz Dubrovnika oziroma iz Zelenike zadnjikrat 13. oktobra.

»Jugoslavija-ekspres« med Ljubljano in Reko bo ukinjen 14. oktobra.

Popoldanski brzi vlaki, ki odhajajo iz Beograda ob 15.55 in iz Zagreba ob 16.05 bodo ukinjeni z 31. oktobrom.

Tudi Jadranska linijska plovba bo 5. oktobra spremenila svoj poletni vozni red. Ukinjene bodo namreč ladje na jutranjih brzih progah, ki so odhajale iz Reke ob 8.30 proti pristaniščem srednjega in južnega Jadrana. Prav tako bodo v nasprotni smeri ukinjene ladje na brzih progah, ki so v popoldanskih urah odhajale iz Ucinja in Kotora proti Reki. Po zimskem voznom redu bo

z Reke ob 15. uri odhajala vsak dan ladja na brzi progi Reka-Dubrovnik.

Uspehi racionalizatorskih ukrepov v avstrijskem železniškem prometu. Na drugem mednarodnem kongresu strokovnjakov za racionalizacijo proizvodnje, ki je bil te dni na Dunaju so med drugim poročali o rezultatih ukrepov za racionalizacijo obratovanja avstrijskih železnic. Avstrijske železnice so lani obvladale še enkrat večji promet kakor leta prej, čeprav se je v istem času število železniških uslužbencev in delavcev zmanjšalo od 95.000 na 69.000. Racionalizacija obratovanja omogoča zlasti največje obratovanje omogoča zlasti elektrifikacija železniških prog. Delež elektrifikacije železniških prog je bil 1956 14,4 km železnice, kar predstavlja sicer le 28% celotne dolžine prog, vendar pri tem za najbolj obremenjene proge, ki obvladajo 55% celotnega prometa. Ko bodo dovršili sedmi letni program elektrifikacije, bo elektrificiranih 2500 km prog, ki bodo obvladali 82% celotnega prometa z letnim prihrankom 2,7 milijona ton premoga v vrednosti 1 milijarde šilingov.

PRVI KONGRES LIVARJEV JUGOSLAVIJE

Prvi kongres livarjev Jugoslavije pod pokroviteljstvom tov. Franca Leskoka bo od 7. do 9. oktobra v Rogatki Slatini. Na kongresu bodo strokovnjaki iz vse Jugoslavije obravnavali v 24 predavanjih probleme iz proizvodnje. Predavanja so razdeljena v štiri skupine:

- 1. Kupolka in siva litina - 5 predavanj
- 2. Pomožna livarska sredstva - 5 predavanj
- 3. Livna tehnika - 5 predavanj
- 4. Neželezne kovine - 7 predavanj

Po strokovnem delu bodo udeleženci, ki jih je do sedaj prijavljenih nad 300, obiskali vsa večja podjetja v Sloveniji. Ekspedije so tri. V prvi ekspediji bodo obiskali podjetja, ki proizvajajo neželezne kovine, v drugi sivo litino, v tretji pa oboje.

Labeleženo

Zakaj se je meso podražilo?

Pred kakimi desetimi dnevi se je v večini ljubljanskih mesnic podražila teletina in svinina za 20 do 40 dinarjev pri kilogramu. Po novih cenah prodajajo sedaj že vse prodajalci v Ljubljani. Kot smo obveščeni, so tej podražitvi sledila tudi mesarska podjetja v ostalih naših potrošniških središčih. Prodaja mesa je od podražitve naprej občutno padla, znak, da ima večina gospodinj v tedenskih »provačunih« dokaj natanko določene zneske za nakup mesa.

TRŽNA INSPEKCIJA: RAZLOGA ZA PODRAŽITEV NII

Cene mesu so bile do te podražitve letos že dokaj stabilizirane. Kje so vzroki zmede, ki je sedaj nastala in ki jo bo moral na svojih plečih prenesti spet zadnji člen verige — potrošnik? V jeseni je živine veliko in bi se morale cene celo znižati. Tudi po mnenju Republiškega tržnega inšpektorata ni nikakega razloga za podražitev, ki grozi dokaj občutno prizadeti potrošnikov življenjski standard.

»Na trgu se ni podražilo nič, kar bi podražilo stroške reje ali prevoza. Če je že delna podražitev živine opravičljiva ob pomladanskem prehodu na krmljenje s svežo krmo, bi moralo biti to sedaj prav nasprotno,« je dejal republiški tržni inšpektor in v pojasnilo navedel, da glede na načelo prostega formiranja cen inšpektorji ne morejo vplivati na politiko cen v podjetjih.

»ZA TEM STOJI IZVOZ!«

Namestnik direktorja »Mesoizdelkov« iz Ljubljane meni: »Tretjega septembra so se pri Zveznem sekretariatu za blagovni promet v Beogradu dogovorili za emotne odkupne cene živine. Kljub temu pa so odkupne cene na terenu celo pri drugorzrednem blagu tudi za deset, dvajset dinarjev pri kilogramu višje od najvišjih postavk tega dogovora. Razen tega je šlo n. pr. pred dvema mesecema v izvoz toliko naših pitanih svinj, da jih sedaj ponekod celo uvažamo. Posledice tega pretriranega izvoza so sedaj tukaj. Teleta kmetje sedaj, ko so odkupne cene za govedo razmeroma visoke, nočejo prodajati ter jih raje rede naprej. Polov-

žaj, ki je nastal sedaj po teh izvozih in dogovorih, je tak, da je vse, kar rečeš, narobe!»

Poglejmo še, kaj pravi direktor »Mesoizdelkov« v Ljubljani. »Prav v teh mesecih bi morale cene živini pasti, zadrage in poslovne zveze pa kar tekmujejo, kdo bo dražje prodal. Živine je nenadoma začelo primanjkovati, odkupne cene pa neprestano rastejo. Medtem ko so nam še pred nedavnim v Banatu ponudili kvalitetne prašiče po 235 dinarjev za kilogram žive teže, bi jih morali sedaj za slabšo kakovost plačati po 240 dinarjev za kilogram. Odkupne cene za teleta pa so se začele sukati od 180 do 200 dinarjev na kilogram žive teže. Za tem stoji čezmerno izvoz! Toda nekaj bi bilo treba ukreniti, da bi se to škodljivo dviganje cen še pravočasno zavri!» B. F.

Ob kamnitnem pomolu se je na mirni morski gladini škripajoče pozibavala velika lesena barka. S strhlenelih jamborov so plapolale razcefrane, kot oglje črne zastave, s katerih so se nemo rezale bele mrtvaške glave.

S trga so v tiho nedeljsko jutro zadoneli udarci zamorskega bobna. Veličastni sprevod se je počasi pomikal proti obali. Na visokem tronu, ki je visel na razoranih hrbitih divjih gusarjev, je mogočno sedel sam Neptun, bog morja, bog pomorščakov — njihove sreče in usode.

Za njim je klavno stopalo v ravni vrsti v grobo juto zavitih šestdesetero neboljnih kopenskih »zelencev«, zvezanih z debelimi vrvmi in konopci. Plašljivo so pogledovali po mrkih, z brazgotinami prepreženih veteranih in gusarjih, ki so vihteli gole meče nad njihovimi glavami in jih hripavo priganjali. Na zgornjem koncu palube škripajoče

MORJE VAIBI

REPORTAŽA S TRADICIONALNEGA OBREDA, MORSKEGA KRSTA NOVIH GOJENCEV POMORSKE ŠOLE V PIRANU

barke je bil tron z Neptunom, okrog njega pa so se zasidrali stari morsk veterani, gusarji in ostalo spremstvo.

Neptun je svečano dvignil roko, udarci bobna so oglušujoče zagrneli.

Gusar z brazgotino na levem licu je surovo pahnil prvo žrtve, ogrnjeno z juto, pred Neptuna. Novinec se je zmedeno ozrl po mrkih obrazih in nerodno obstal.

»Pokloni se! jih je nekaj zarjulo. Stopil bi rad k pomorščakom,« je boječe stisnil iz sebe med klanjanjem. Neptun je prikimal in z gromkim glasom počasi spregovoril:

»Prišel sem iz globin morja, iz svojega kraljestva med vas, kopenski črvi, da vidim, ali ste že zreli za naše slano domovanje. Pričnite s krstom!»

Enooki gusar je vrgel žrtvi za vrat lovčev venec, potem pa je s politrskim loncem zajel iz čebra morsko vodo in jo škodoželjno porinil preplašenemu novincu.

»Na, pij, pij golobček, boš videl, kako je sladko to naše morje.«

»Ha, ha, ha, se ga boš vsaj malo navadil!« so se v zboru zarežali še ostali.

»Samo kapjica naj ti steče po bradi, dragi moj, pa jo boš spil cel čeber, ne bo je zmanjkalo, ne! Morsko vodo je treba piti s spoštovanjem, ljubček!»

Uboji novinec je s težavo požiral grenko morje, medtem pa ga je gusar, ki je imel na hrbtu tetovirane naslove vseh alkoholnih pijač, z metlo drgnil po hrbtu, glavi, nogah, kamor je pač naneslo.

»Takole, da boš šel brez kopnega prahu na spregled v domovanje našega Neptuna,« je renčal hripavo.

»Lezil« so zakričali, ko je komaj odložil prazni lonec. Plašno se je vlegel na rob krme, v morju pod njim pa je desetero starih morsk volkov čakalo nanj. Raztrgana gusarja sta pograbila novin-

ca za roke in noge in ga v velikem loku treščila v morje med čakajoče morske »rablje«.

Neusmiljeno so se zagnali vanj in ga spet in spet pošiljali v domovanje Neptuna. Žrtve je hlatala za zrakom. Vsa Neptunova zasedba pa se je divje krohotala in kričala »Sel Sel Sel!»

Potem je prišel na vrsto drugi, za drugim tretji... Čebri morske vode so se praznili, morje je pljuskało, »volkovci« so skakali za novimi žrtvami, ki so spet in spet izginevale pod morsko gladino...

Tisti dan je šestdesetero novincev izpilo toliko vode iz piranskega pristanišča, da je morje skoraj upadlo... T. F.

Ljudsko revijo Prešernove

družbe

OBZORNIK

dobite v vseh knjigar-
nah, kioskih, trafikah

ZADRUŽNI DELAVCI CELJSKEGA OKRAJA O NOVIH NALOGAH

STROJ BO ZAMENJAL KONJA

V celjskem okraju so pri Okrajni zadrugi zvezi ustanovili poseben odbor za mehanizacijo — Podobne odbore bodo ustanovili tudi pri Kmetijskih poslovnih zvezah — Le-ti bodo skrbeli, da bodo kmetijski stroji čimbolje izkoriščeni

Zadrugi delavci so se nedavno zelo kritično in z veliko zavzetostjo lotili nekaterih problemov kmetijske mehanizacije v okraju. V celjskem okraju bodo namreč letos in prihodnje leto kupili več sto traktorjev in ustreznih kmetijskih strojev v skupni vrednosti blizu 1,5 milijarde dinarjev. Spričo tega je razumljiva skrb.

NENAČRNO IZKORISČANJE — GLAVNI VZROK, DA SE KMETIJSKA MEHANIZACIJA ZE DOSLEJ NI BOLJ UVELJAVILA

Trditve o tem, da so velike dajatve ovira za večjo uveljavljanje kmetijske mehanizacije na vasi, v celoti ne drže. V Savinjski dolini ugotavljajo, da je traktorško obdelovanje intenzivnih kultur cenejše, kot pa drugi načini obdelave. Traktorje 15 KS so kmetovalci 90 odstotno izkoriščali za kmetijska dela. V bližnji bodočnosti bo z uvedbo popolne mehanizacije samo na področju celotne Savinjske doline 2200 konjev odveč. Da stroj ni rentabilen, je pripisati nenačrtnemu izrabljanju, oziroma slabi organizaciji dela. Tudi traktoristi so bili doslej slabo stimulirani za svoje delo in jim je bilo vseeno, ali prevažajo, ali pa delajo na polju. Urno plačo traktoristov bo treba zamenjati z nagrajevanjem po učinku. Dela na polju in v nasadih naj bi bila bolj plačana.

Zadruga zveza bo izdelala za pravičnejše nagrajevanje traktoristov nov pravilnik o plačah. — Zaradi nenačrtnosti organizacije dela s kmetijskimi stroji so nekaterih združenj le 30 odstotno izkoristili težje traktorje za kmetijsko delo.

Obstoječa kmetijska mehanizacija v celjskem okraju je dokaj nepopolna. Na traktor pride komaj 3,5 priključka, le polovica jih ima kosilnice in niti vsi nimajo plugov. Slednje je seve najbolj žalostno. Zato je naloga kmetijskih združenj in kmetijskih poslovnih zvez, da mehanizacijo kompletirajo z ustreznimi priključki. Traktor s tremi ali štiri priključki nedvomno ne more biti rentabilen. To delo bo mogoče temeljiteje opraviti, ker je v glavnem znana rajonizacija kultur in je torej tudi znano, katere stroje je treba nakupiti.

STROJNI PODODSEKI IN PROIZVAJALNE SKUPINE

Kakšna oblika bi bila najbolj primerna, da bi stroj bil blizu

proizvajalcu. V Celju menijo, da je spajanje strojnih pododsekov KZ s proizvodnimi skupinami primerna oblika vključevanja kmetijske mehanizacije v procesu blagovne proizvodnje. Torej, stroje čimbolj vezati z različnimi oblikami kooperacije. Primer: skupina proizvajalcev žita bi po pogodbi z zadrugo prejela za določeno površino in upravljanje določen komplet strojev. Stroji, agrotehnični ukrepi, navseti itd. bi v končni fazi omogočili večji pridelek. To bi bila pot k blagovni proizvodnji. Kmetijska zadruga kot organizator naprednejše proizvodnje more sodobnejše oblike obdelovanja najbolj učinkovito rešiti. Za strojno traktorško obrate kmetijskih združenj (v njihovem sklopu tudi strojni pododseki), pa je treba zagotoviti potrebne usluge, da bi bili stroji v celoti rentabilni. To lahko izvedemo iz prostora proizvodnih skupin in podobno, vsekakor pa dovolj načrtno. Tega se ne more izvesti kar čez noč, pač pa skladno z razvojem novih proizvodnih oblik na vasi.

Ker spričo svoje specifičnosti vse zadruge ne bodo mogle imeti vseh strojev, predvidevajo, da bodo pri kmetijskih proizvajalnih poslovnih zvezah ustanovili strojnotraktorške obrate. Pri zvezah naj bi bila mehanizacija, ki je sicer potrebna celotnemu področju, a je posamezne proizvodne skupine in zadruge ne bi mogle organizirati in v celoti izkoristiti.

Smotnejša organizacija strojne službe v kmetijstvu zahteva temeljite priprave. Zato so pri Okrajni zadrugi zvezi v Celju ustanovili poseben odbor za mehanizacijo, podobne odbore pa bodo ustanovili tudi pri Kmetijskih poslovnih zvezah. Vzporedno s tem se začneja skrb za vzgojo več sto traktoristov, za gradnjo servisnih delavnic in podobno. Skratka, akcija najširšega obsega. K.

Novice

Novi vinogradi in sadovnjaki v Goriskih Brdih

Podjetje »Zadruga vrtnarstvo« na Dobrovem v Goriskih Brdih bo letos in prihodnje leto na svojih kmetijskih obratih na Dobrovem in v Vipolzah uredilo skupaj 62 hektarov novih vinogradov in nasadov breskev. Zdej

Delavec veže armature za betonske cisterne v vinski kleti v Dobrovem, ki bo popolnoma dograjena do prihodnje jeseni, zdaj pa je urejen soradni obrat

določajo doslej neobljudene površine, ki jih bodo zriholali prihodnje leto. V Vipolzah je letos podjetje že uredilo štiri hektare novih breskovih nasadov ter dva hektara vinogradov. Te dni bodo zriholali še tri hektare vinogradov za pridelovanje trt izbrane sorte merlota.

Cinemascope tudi v Novi Gorici

V kinematografu »Soča« v Novi Gorici so preuredili projektorje in platno na sodoben filmski sistem »Cinemascope«. Preureditev je veljala 3,5 milijone dinarjev. Novo filmsko platno je dolgo deset in široko štiri metre. Odslej bodo v Novi Gorici lahko vrtili filme na običajen način ter po novejših sistemih.

Prva predstava po novem sistemu bo za povablence v petek, 4. oktobra zvečer, za široko javnost pa v nedeljo, 6. oktobra, ko bo na sporedu več predstav. Vrteli bodo ameriški barvni film »Carmen Jones«. Do konca leta bodo vrtili filme po sistemu »Cinemascope« enkrat mesečno, prihodnje leto pa dvakrat na mesec. Vstopnice za te predstave bodo 10 dinarjev dražje.

M. D.

IZPRED SODIŠČA

Osem let strogega zapora za uboj

Meseca junija je malo vasico Zbornji Boč pri Selnici ob Muri razburil uboj Friderika Valjgerja. Zaradi tega hudega kaznivskega dejanja se je

BRALCI NAM PIŠEJO

Pokopališče naj ne bo otroško igrišče

Okolica jeseniškega pokopališča je precej obljubena. Ze nekaj časa se otroci radi zbirajo na pokopališču, kjer se igrajo. Pogle se po pokopališčnem zidu, po grobovih in po lepem urejenih stezah. Pri tem pa seveda ne spomnijo na cvečja, nasadov, vaz in raznih okraskov. S pokopališča izgleda, kot da jih brčkone vnovčujejo pri »odpadu« ali pod roko. Tega početa otrokom ni toliko zameriti kot stesnem, ki dovoljujejo, da otroci puščajo počivališče mrtvih. Res je, da imajo otroci pokopališče v neposredni bližini, toda igrati se na grobovih in celo z okraski z grobov ter je to odmetavati, ali jih celo odnati, pa ne dopušta pieteta današnjega človeka.

TOMBOLA

Doslej največja tombolska prireditev v LJUBLJANI bo v nedeljo,

dne 6. oktobra ob 15. uri na TRGU REVOLUCIJE

1200 dobitkov v vrednosti 1.200.000 dinarjev čaka na srečne dobitnike. Priporočamo, da nabavite tombolske tablice v predprodaji!

zagovarjal pred Okrožnim sodiščem v Mariboru Franc Srnko, poljski delavec na posestvu svoje žene, ki je velika posestnica. Dne 6. junija je prosil Srnko pokojnega Valjgerja, naj si pride na njegov dom ogledat neki plug, ki bi ga bilo treba popraviti. Po ogledu pluga sta Valjger in Srnko popila precej jabolčnika, tako da Srnko ni bil popolnoma trez. Ko Valjger je začel Valjgeri odpravljati proti svojemu domu, je začel obsesti na vrtno ograjo. Beseda je dala besedo, Srnko je bil užaljen, ker je mislil, da ga Valjgeri dolži tatvine aktivke, začel je s pokojnikom pripraviti, odšel v hišo in iz nje prinesel ostro nabrušen bajonet, katerega 34 cm dolgo rezilo je porinil Valjgerju v desno stran prsi, tako da je Valjger zaradi hude rane takoj izkrmavel. Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo Srnkovo skrajno surovost in ga obsodilo na osem let strogega zapora.

S koleki je manipulirala

Svojtčas je bila pri Mestnem ljudskem odboru v Ptujju zaposlena kot uslužbenka Frančiška Nadižar. Ob neki priložnosti je nadomestila uslužbenko v vizitšču. To svojo dolžnost pa je grdo zlorabila. Od raznih strank je pobirala razne takse, ki pa si jih je v mnogih primerih prilastila in jih ni vpisovala v depozitni dnevnik. Zneski so bili sicer malenkostni, saj je poneverjala le takse od 50 do 1000 din, posledice pa so bile večjih hude. Nadižarjeva je v nekaterih primerih celo uničila uradne spise, da bi tako prikrila svoja dejanja. Ugotovljeno je bilo tudi, da je večših lepila že uporabljene kolke na razne listine in da je svojo krivdo skušala prikriti tudi z radiranjem depozitnega dnevnika. Zaradi iskrenega in resničnega odkritosrčnega priznanja, lo je Okr. sodišče obsodilo na malenkostno kazn 2 mesecev zapora in še to pogojno za dobo 1 leta, pri čemer je zlasti upoštevalo tudi njeno težavno družinsko stanje.

Meja je nevarna stvar

Vrtnarski delavec Anton Ivančič je leta 1956 pobegnul v Avstrijo. Naenkrat se je tam znašel brez dela, zato je sklenil, da se bo začel preživljati tako, da bo spravljal iz naše države ljudi v inozemstvo. Povezal se je z nekaterimi njemu podobnimi pajda-

ši in začel v Avstriji kar na debelo kasirati denar kot nagrado za pomoč pri pobegih. Večkrat se je ilegalno vračal v Jugoslavijo in tu poskušal organizirati prebega raznih oseb. Večkrat mu je to uspelo, običajno pa so njegove klijente zasiliči že na naši meji. V Avstriji si je v denarjem, ki si ga je vszlužil na opisani način, kupil avto in mislil je, da mu bo kupčija cvetela. Avstrijske oblasti pa so postale nanj pozorne, ga aretirale, zaplenile avto in ga izgnale v Jugoslavijo. Tu pa je seveda moral stopiti pred mariborsko sodišče, ki mu je za njegove grehe odmerilo ostro, a pravično kazn treh let in pol strogega zapora. Tako je Ivančič prejel kot v enem letu ostal brez avta, prijateljev in denarja in bo menda vendarle uvidel, da so taki temni posli vse prej kot donosi.

Za občinski praznik občine Kočevje — 3. oktober —

čestita vsem občanom in jim želi še mnogo uspehov

ELEKTRO KOČEVJE KOČEVJE

ZABELEŽENO OB TEDNU OTROKA

Zakaj je mala Marica zbežala v svet?

Pršla je v vas nekega hladnega septembrskega večera. Bila je bosa, slabo oblečena in zelo jo je zeblo. Ljudje so jo ustavili in vprašali, kam gre. Tedaj je deklica povedala grozljivo zgodbo: mati jo je odpeljala v gozd in tam pustila samo. Domov ne bo več šla in je namenjena k teti v mesto, ki je trideset kilometrov daleč... Ljudje so zmajevali z glavami. Kaj takega je možno samo v pravljici o Janku in Metki. Potlej so ji dali jesti, oblekli so jo in obvestili postajo Ljudske milice. Kmalu so v rojstnem kraju deklice bili obveščeni, da je deklica najdena in naj starišji pridejo po njo. Minil je dan, dva dni in tudi tri. Nihče se ni oglašil glede deklice. Ljudje, ki so jo vzeli pod streho, so se še bolj čudili. Slučajno so zvedeli, da gre nek avtomobil v smeri njenega rojstnega kraja in jo poslali v tamkajšnje šolo...

UČITELJICA: MARICA LAZE...

Marica je doma iz Haloz, stara je 11 let in hodi v četrti razred osnovne šole. Ko so jo pripeljali k učiteljici na tamkajšnji šoli in povedali, da se je zatekla v vas 10 kilometrov daleč ter povedala strašno zgodbo o materi, je učiteljica malomarno zamahnila z roko: »Le ne verjeti, otrok se več kot laže!« Deklica je bila zraven, ko je učiteljica to rekla. Topo je zrla predse in se ni za nič na svetu zmenila. Menda je že večkrat slišala, da je lažnivka. Učiteljica je pripovedovala, da so v šolo sporočili, da je šla Marica na polje služiti. Po nekem čudnem naključju je tedaj prišla k učiteljici tudi Marica sama.

MATI: MARICA JE LAŽIVKA...

Tudi mati ni bila preveč začudena, ko je zagledala otroka, ki je pred tremi dnevi izgubil neznanu kam. »Ja otrok, kje si hodil tri dni?« je vzdihnila. Tudi zgodba o gozdu in teti jo ni ganila. »Kdo bi verjel temu otroku,« je rekla, »Marica je taka lažnivka! Tete sploh nima v mestu... Res je šla z mano po gozdu, ko sem šla siso naproti, pa potem sem jo poslala v šolo...« Vprašali so mater, čemu ni prišla po hčer, ko so sporočili, kje je. Nekaj je začela menciati, da ni bile mogoče, da ni voza in da je pri hiši delo. Potem je nameravala uredila in odpeljala Marico domov.

RESNICA O MARICI

Marica res laže. Ve, da laže. Menda so jo že od mladih let imeli za lažnivko, najprej doma, potem v šoli. Pri vsem tem pa je nekaj vendar res: Marica je odšla od doma, šla je od šole v svet, k tujim ljudem. Zakaj? Kakšna šla je gnala otroka od doma in šole kamor koli? To, da ni vedel zdržala doma in v šoli ni laž, to je resnica. Resnica je tudi, da je njena mati alkoholik, da so v bajti štirje otroci, da je oče priložnostni kmetijski delavec, ki slabo zasluži in nima svoje zemlje. Resnica je tudi, da so Marico vedno zapostavljali doma in v šoli menda tudi. Ne verjamejo ji, tudi če pove resnico. Zato je morebiti zbežala, da bi našla neke ljudi, ki bi ji zaupali in jo imeli radi...

Vse to se je zgodilo teden dni pred tednom otroka. Ni toliko važno, ali v Halozah, ali kje drugje. Važno je to, da so do Marice vsi po vrsti malomarni: mati v prvi vrsti, potem učiteljica in končno naša skupnost. Kje je svet za varstvo matere in otroka in takem primeru? Marica je lažnivka, to je vse, kar so ugotovili. Nihče pa ne pomisli, da je Marica mlad človek, ki ne bo zaupal v ničesar več ko doraste, če v mladosti zaupanja in ljubezni ne bo našel. —mr

Od vsepovsod

V Kranjski gori precej jezikovnih tečajev

Kakor na Jesenicah bodo organizirali v letošnji sezoni tudi v Kranjski gori jezikovne tečaje. Tečaje, ki bodo v okviru Svobode bodo vodili prosvetni delavci iz Kranjske gore. Tako bodo trije tečajji nemškega in dva tečaja angleškega jezika. Razen jezikovnih tečajev bo organizirala Svoboda »Slavko Černe« v Kranjski gori tudi v letošnji sezoni nekaj poljudno znanstvenih predavanj.

V Kozjem in Šmarju pri Jelšah novi mlekarji

Sedaj dograjujejo v Kozjem novo mlekarjo, ki bo za kraj in okolico velika pridobitev. Mlekarja bo začela že letos delati in bo lahko sprejela 2000 litrov mleka dnevno. Zadrugi obrat te vrste je bilo nujno zgraditi v Kozjem, ker je to področje precej oddaljeno od potrošnih središč. Kmetovalci bodo zdaj lahko prodali vse odvišne količine mleka.

Za gradnjo nove mlekarne pa se prav tako pripravljajo v Šmarju pri Jelšah. Tu sicer že obstaja mlekarja, vendar je premajhna. Ker pa je v okolici Šmarja precej odvišnega mleka, so se pri kmetijski zadrugi odločili za novo mlekarjo, ki bo lahko vsak dan predelala do 5000 litrov mleka.

Manj izostankov zaradi bolezn in poškodb

V I. polletju letos je bil odstotek izostankov zaradi bolezn, poškodb in porodov manjši kot je bil lani v istem obdobju. Le-ta znaša 4,99 odstotka, v I. polletju 1956 pa je znašal 4,95 odstotka.

Število aktivnih zavarovancev socialnega zavarovanja je v polletju naraslo na 46.892 zavarovancev, kar je za 3000 zavarovancev več kot lani v I. polletju. Porast števila zavarovancev je pripisati večji gradbeni dejavnosti, ker so podjetja gradbene stroje zaposlila letos precej več delovne sile.

»Vsi moji sinovi« v Svečini

Dramska skupina KUD v Svečini ni počivala niti čez poletje. Vzlic kmetickemu delu so poleti pripravili dve dramski deli. Mladina se je predstavila z Nusičevimi Zaljubljenimi ostalimi, sedaj pa so skupno postavili na oder Arthurja Millerja dramo »Vsi moji sinovi«. To zahtevno dramsko delo, ki zajema tematiko povojnega obdobja v ZDA, je prav gotovo eden najtrših orehov za amaterski oder. Svečinski igralci pa so dokazali, da s trdnim delom in prizadevanjem lahko tudi amaterji sežejo po takšnih delih. V režiji Franje Mauko je drama na odru zaživela in kot celota pustila pri gledalcih lep vtis. Vlogo matere Kate je prepričljivo in vseokoli doživeto, povsem polnočrtno zaigrala režiserka Franja Mauko. Najvrednejši partner ji je bil Jože Dolinšek v vlogi sina Christa, ki ga je prikazal v lepem niansiranju. V ostalih vlogah so se predstavili občinstvu Rudo Fras, Režika Valdhuber in Franc, Vinčo Serbinek, Lojzka Korošec, Polidka Krafič, Dragan Golja in Tonček Serbinek. Okusno in prijetno sceno je postavil Franček Lorber.

Celotna predstava je kljub pomankljivostim, predvsem pri nekaterih likih, uspela in je vredna vsega priznanja. J. K.

Zaključeno tridnevno posvetovanje

V nedeljo je bilo v Dol. Toplicah zaključeno tridnevno posvetovanje šolskih upraviteljev in ravnateljev novomeškega okraja. Na posvetu, ki ga je sklical okrajni svet za šolstvo s izjavitvom za šolstvo, prosveto in kulturo, so govorili predvsem o nalogah družbe, prosvetnih delavcev in

občinskih ljudskih odborov pri urenitvenju šolske reforme. Tehten prispevek je dal konferenci tovariš Franc Kimovec-Ziga z uvodnim referatom. Prosvetni delavci novomeškega okraja so izkoristili posvetovanje za vsestransko izmenjavo pogledov na načelna in praktična vprašanja šolske reforme. M.

Tehnika si vse bolj utira pot na podeželje

Okrajni odbor Ljudske tehnike v Novem mestu si precej prizadeva za tehnično vzgojo mladine na terenu. Tako je šolska komisija organizirala v jeseni dobro uspel tehnični tečaj za ročna dela za učitelje in obdarovalec z orodjem šolske delavnice v Metliki in Žužemberku. Elektro strojniška komisija je v Beči krajni organizirala 20 predavanj s filmi o elektriki, kmetijski strojni komisija pa tečaj za traktoriste v Sentjernej. Dejavnost Ljudske tehnike se odraža tudi v drugih oblikah dela in so pri Okrajnem odboru Ljudske tehnike ustanovili še komisije za propagando, avtomobil in radioamaterstvo. V Tednu otroka bo Ljudska tehnika vključevala pionirje v svoje osnovne organizacije. Clnaj Ljudske tehnike bodo s predavanji sodelovali tudi na Ljud-

Novo mesto

skih univerz in preko šolske komisije vzeali v učne načrte kmetijskih gospodarstvih škol tudi nekaj tehnične vzgoje. Razen tega pa bodo osnovali več samostojnih organizacij Ljudske tehnike v posameznih podjetjih.

Tri iz Žužemberka

Za teden otroka bodo vrtili šolskim otrokom več poučnih in zabavnih filmov. Sestal se bo občinski svet za varstvo družine in razpravljal o svojem dosedanjem in bodočem delu; posebno skrb bo posvetil vprašanju socialno ogroženih otrok. Društvo prijateljev mladine pripravlja vzgojno predavanje, skupno s šolo pa bo skušala zagotoviti kar največ otrokom dodatno hrano.

Žužemberški grad bo ohranila pred nadaljnjim razpadanjem skupina delavcev Zavoda za varstvo spomenikov LRS, ki je že začela delati. Obodne zidove nameravajo zaščititi s cementnimi prevlekami, grajske stolpe pa bodo popravili in prekrili.

Zadnje dni je v Žužemberku precej razpravljano o morebitni vselitvi pletiljskega obrata Rašice v dvorano zadrugnega doma. Industrijski obrat bi dal delo sto dekletom in ženam, kar bi se v občini precej poznalo, saj nima — razen mizarstva na Dvoru — nobenega pomembnejšega podjetja.

LEONASIM MLADIM BRALCEM

ŽARKO PETAN:

Pravljica o daljni deželi

To se je zgodilo v neki daljni deželi. Tako daljni, da je predeleč, da bi mogla biti resnična. Vlada te dežele je bil, kot se za človeka njegovega poklica pač spodobi, zelo bojevit. Kar naprej se je vojskoval in vladarji vseh sosednjih držav so bili njegovi smrtni sovražniki. Namesto ptičkov so nad njegovo deželo letali zrakoplovi in ribe so se v morju, ki je mejilo na njegovo kraljestvo,

Nikola Drenovac —
prevod Ana Rijavec:

Racman vabi na pojedino

Racman Gega in soproga vabila v gostijo eta sosedo, gosko Perko in gosaka Sijo:

»Tebe, gospa, in gosaka, trojega moža, vabiva prisrčno, res, pridita oba!

Tu bo hrane raznovrstne, vina in kolačev... Moja žena, čuj, izlegla je petnajst gegačev!

Castno ti besedo dava jaz in moja žena, dva sva s pridnimi otroki vsa kot prerोजना.

Prisel tudi bo puran, purica gospa, pravijo, da bo imela vlečko do peta.

Toda, kaj bi, danes srečen, srečen sem čez mero, pa povabil sem še putke — teh bo kar sedmero.

Eh, ne vem, če bo zadosti pila in pa jela, ker prišla bo tudi koklja, z njo družina cela.

Vsi bodo prišli na slavlje, brez izjeme vsi, no, zato se ne obiraj, pridi tudi ti!

Tebe, Perka, zdaj pozdravlja petnajstkratni atek in brž grem do gospodarja še za kak dodatek.»

umaknille podmornicam. Če eno leto ni bilo vojne, je bil že togoten. Nekega dne je bojevit kralj poklical svojega vojnega ministra in ga vprašal:

»Kaj je s teboj? Ali si bolan?«
»Kako to mislite, veličanstvo?«
»Mislim, da ne opravljaš svojega poklica tako kot bi moral, je strogo rekel kralj. »Zdi se mi,

da že celo večnost živimo v miru. In ti bi moral skrbeti, da se to ne zgodi. Saj si vojni minister, ali ne?«

Vojni minister je v zadregi prestopal z noge na nogo, potem pa je le prišel z besedo na dan.

»Veličanstvo,« je rekel, »trudim se kar se da, ampak kot pravi pregovor, da brez moke ni kruha, tako tudi brez vojakov ni vojne.«

Toda bojevit kralj se ni dal kar tako meni nič tebi nič spraviti ob svoj največji užitek. Globoko se je zamislil, nato pa rekel:

»Počakali bomo, da fantiči dorastejo puški in v treh ali kvečjemu štirih letih bomo imeli armado zopet na nogah.«

Zal ga je morai vojni minister še enkrat razočarati. Takole mu je odgovoril:

»Tudi v desetih letih ne bomo imeli dovolj vojakov, ker so se matere upre. Nočejo imeti več fantov, ampak samo dekleta. Ze več let se v naši državi ni rodil niti en sam deček. Z dekletki pa se vendar ne moremo vojskovati, kajti to bi bilo proti vsem pravilom.«

Kralj je bil sicer istega mnenja, toda ker brez vojne ni mogel živeti, je zbral vse svoje generale in ministre ter z njimi napadel sosednjo državo.

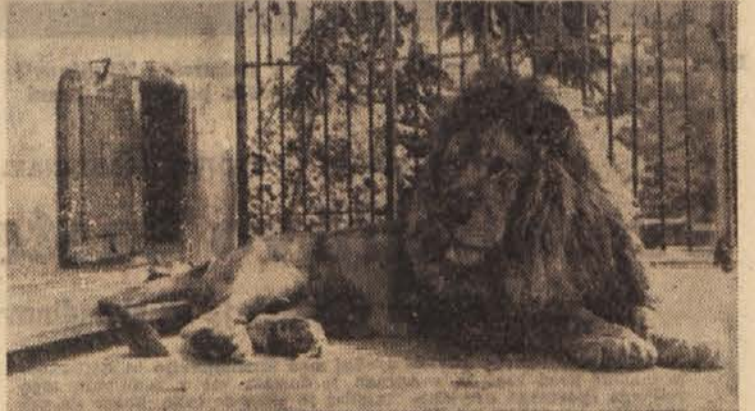
Se danes ne vedo povedati, kako se je obnesla ta maloštevilna armada brez vojakov. Res je le, da se nihče ni vrnil in da v tisti daljni deželi ptički zopet letajo po zraku, ribe zopet plavajo po morju in fantiči zopet prihajajo na svet. Skratka: tam življenje ni več v nevarnosti.

To se je zgodilo v neki daljni deželi. Tako daljni, da je predeleč, da bi mogla biti resnična.

Izlet po Jugoslaviji

Vsako leto pride, po težkem, mučnem učenju, čas izletov. Tudi letos smo napravili lep izlet po Jugoslaviji. Naša pot je vodila skozi Ljubljano—Zagreb—Plitvička jezera—Split—Reka in končno naša zadnja postaja Rakek.

Bilo je precej vroče, ko smo se odpravili od doma, z upanjem, da bomo imeli lepo vreme. Ze v Ljubljani smo bili utrujeni in prepoteni od vročine. Mi se nismo na to ozirali, vleklo nas je naprej v Zagreb. Iz Ljubljane smo odšli popoldne. Ob 12 ponoči smo že spali v Zagrebu na Rdečem križu. Zjutraj nas je prebudilo sonce. Takoj smo se odpravili in odšli po mestu in v živalski vrt. Kaj vse je v tem vrtu? Tu srečaš prebivalca severnih predelov — belega medveda. Ne-

Lev v zagrebškem živalskem vrtu

daleč stran pa zagledaš kako krivolono trga meso kralj živali — lev, in ukročenega slona, ki pobira z trobcom od obiskovalcev denar in ga daje pazniku v zameno za bonbon. V tem vrtu pa vidiš tudi kamele, opice, ki plezajo po rešetkah in cvilijo, krokodile, ki se sončijo, kače velikanke — bole in še mnogo drugih domačih in divjih živali. Preden smo si vse ogledali, sta že minili dve debeli uri. Nekaj časa smo sedeli v parku in se vozili s čolni po umetnem jezeru in že je bila ura poldne. Zvečer smo šli še v kino, kjer smo videli film »Richard Levjeserčni«. Zvečer ob 10 uri pa smo se poslovili od Zagreba in se odpeljali z vlakom proti Plitvičkim jezerom. Če si pogledal po vagonu, je bilo, kot da bi imel pred sabo Matjažovo vojsko. Vsi so spali. Prebudili smo se šele na postaji za Plitvička jezera. Se eno uro z avtobusi in že smo zagledali prelepo jezero, ki se je zlivalo v sosednjega pred njim. Napotili smo se ob jezerih in jih občudovali. Jezera so se pretvala po visokih krasnih slapovih, ki so bili visoki tudi do 20 me-

smo prebudili do drugega jutra. Vstali smo čili in spočiti. Najprej smo si ogledali Dioklecianovo palačo, ki zavzema skoro četrtino Splita. Če si jo pogledal s stolpa, si jo videl kot majhno obzidano mesto. Le tu in tam je vodil iz nje kak izhod. Ko smo si ogledali še mesto, kjer smo zavili v vsako slaščičarno, ker je bila taka nesnozna vročina. Popoldne smo si ogledali tudi v mnogih pesmih opevani »Marjan«, ki je za Splitčane posebnost. Za nas Slovence pa to ni nič, ker smo vajeni gozdov. Zvečer ob desetih pa smo se z ladjo »Jugoslavija« odpeljali do Reke, odkoder smo z vlakom zaključili naš krog.

Ta izlet nam bo ostal še dolgo v naših mladih srcih. Posebno pa Plitvička jezera in zagrebški živalski vrt.

Rupar Cveto, dijak
Grahovo 87. pri Rakeku

EDITH KLATT:

Nepričakovana sreča

(Japonska pravljica)

Nekoč je živel mož, ki je že dolgo upal, da mu bo nepričakovan dogodek nenadoma prinesel bogastvo. Nekega dne je slišal za otok, na katerem da žive sami enooki prebivalci. Nepričakovana sreča, si je mislil; če se odpeljem tja, ujamem enega od domačinov in nato ga kažem za denar, ne bo manjkalo radovednežev — in bogastvo mi ne uide!

Cim dlje je premišljeval o tem načrtu, tem imenitnejši se mu je zdel. Po težavnem potovanju je prispel na otok in zares kmalu zagledal nekaj enookih prebivalcev. Ze je začel preudarjati, kako

bi enega od njih ujel in odpeljal. Toda tudi enooki domačini so že opazili tujca. Ha, so si mislili, to je vendar nepričakovana sreča! Če ujamemo tega dvookega pri-

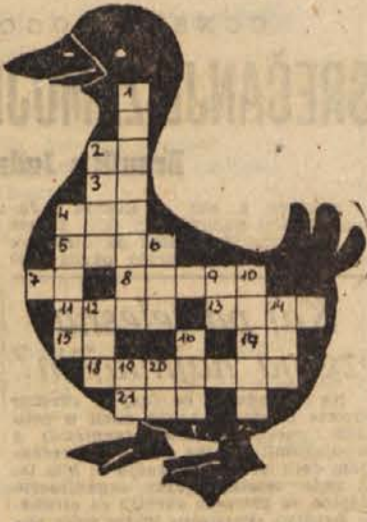

1. egipčanski bog sonca,
2. predplačilo,
3. žensko ime,
4. del pohištva,
5. reka v Srbiji,
6. okus,
7. del telesa,
8. vprašalni prislov,
9. ploskovna mera.

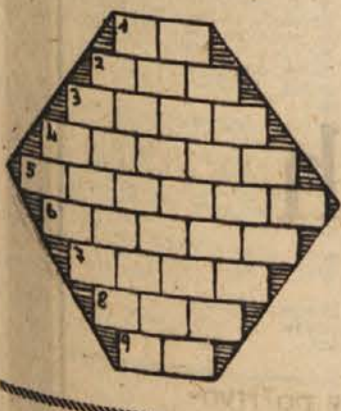
Križanka »Račka«

Vodoravno: 2. del kolesa, 3. kvartopirski izraz, 4. nerazbit, 5. grški bajeslovni junak, 7. vrsta pesnitve, 8. pot, 11. država v Aziji, 13. domača žival, 15. nikalnica, 17. kemični znak za iridij, 18. slovenski časnik, 21. vranin glas.

Navpično: 1. zabava, 2. drevo, 4. potepuh, 6. zdravilo, 9. kazalni zaimek, 10. ljubkovalno žensko ime, 12. del živali, 14. obdobje, 16. žensko ime, 19. kratica za Rdeči križ, 20. ploščinska mera.

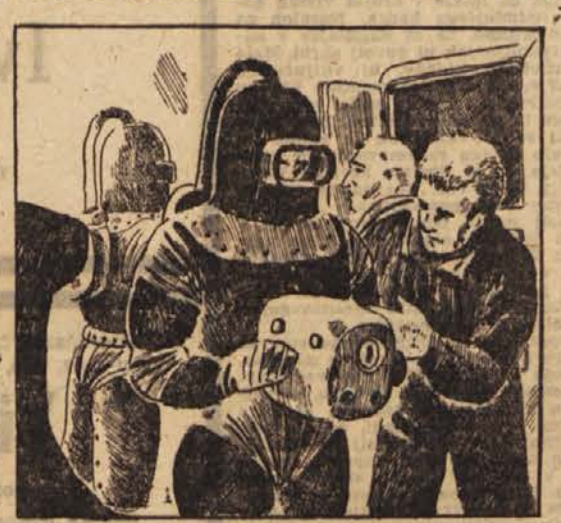

VRETENO

Modrijan v morskih globinah

Riše in piše
Vladimir Pirnat, dijak VII. r. gimn.,
Ljubljana

25. Modrijan in Janez sta bila srečna, da se je stvar vsaj za zdaj tako dobro iztekla. V tem veselju sta celo razbojnika, ki se jima je z dvignjenima rokama, ves skrušen bližal, po kratkem preudarku vzela s seboj v »Boho«. Sla sta do podmornice, v kateri so jih čakali ujetniki. »Zakaj ste nas napadli?« je vprašal Modrijan. Eden izmed ujetnikov, Jack, je dejal:

26. »Mi smo razbojniki. Ker so nas povsod zasledovali in nismo mogli na površini zemlje skriti več oropane zлата, smo si poiskali skrivališče na dnu morja. V naši podmornici pa nam je zmanjkalo goriva in smo bili tako obsojeni na smrt. Ko sta prišla vidva s svojo podmornico, smo vama jo skušali za vsako ceno vzeti. Razbojniki so sklonili glave.«

27. V tem majhnem prostoru na dnu morja je nastal molk. Stala si je nasproti pravica in krivica. Modrijan je dejal: »Ljudje! Lahko bi vas pustila sedaj na dnu morja v naročju smrti. Toda meni se zdi, da je še toliko poštenosti v vas, da krenete v življenju na pravo pot.« Pogledi razbojnikov so se srečali. Jack je dejal: »Povemo samo lahko, da nas peče vest.«

28. Modrijan je tem ljudem kljub vsemu zapupal. Ker je bil res pravi modrijan, je vedel, da človeka, ki je padel, dvignes prav s tem, če mu zaupaš in si z njim dober. Zato je zaupal vsakemu izmed njih na podmornici svoj posel. Ko je bilo to urejeno, je Janez dejal: »Brez filmske kamere le ne bova mogla nikomar dokazati, kje sva bila.« In začela sta s filmanjem.

TELESNA KULTURA

DNEVNE NOVICE

Eden izmed mnogih podobnih si prizorov v Bukarešti: Milutinović izvrstno napada, romunski vratar Voinescu pa odlično brani

PRED ATLETSKIM DVOBOJEM SKANDINAVIJA : BALKAN

Presenetljivo časten poraz?

Marmorni stadion v Atenah je za skandinavske atlete preozek

Teško pričakovani atletske dvoboje med Skandinavijo in Balkanom je malone pred vratih v Atenah je domala vse v znamenju tega velikega športnega dogodka. Za zdaj je sicer še tako, kakor da gre predvsem za veliko mednarodno manifestacijo, ki bo pripomogla k priskrbenjšim odnosom med številnimi sicer oddaljenimi narodi.

— Junghwirtha. Vrh tega je Depastas že dokazal, da je pripravljen tudi za podvige na tujem, saj je na mednarodnem prvenstvu Romunije v teku na 800 m zmagal pred celo pjejadno odličnim tekmovalcem.

Skratka, račun na papirju tokrat ne bodo ustrezali končnemu realnemu rezultatu, pa čeprav si odmišljamo tudi neobčajno ostre zavoje na stadionu »Panatenaikos«. Na mednarodnem prvenstvu Romunije, ki so ga zaradi kvalitete naimenovali »male olimpijske igre«, je Grk Georgopulis v teku na 100 m s svojim najboljšim letošnjim rezultatom 10,6 premagal svojega bodočega nasprotnika v Atenah Thorbjörnssona, ki ima na papirju precej boljši rezultat — 10,3. Podoben podvig je na tem tekmovalcu uspel tudi Romunu Grecescu, ki je premagal favoriziranega Russa Bolotnikova, čeprav je pri tem dosegel »samo« rezultat 14:13,8.

Skandinavci so v dvoboju z Balkanom vsekakor favoriti, toda rezultat bo po vsej verjetnosti precej drugačen od pričakovanih svetovne športne javnosti. Vsaj v Atenah niso preveč črnogledi in Jugoslovanci, ki računamo z zanesljivimi zmagami Lorigerja, Mihaliča in Bezjaka, se svojim sosedom že lahko pridružimo.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«: francoski barvni film »Lucresia Borgia«, v gl. vlogi Martine Carol, Pedro Armendariz in Massimo Serato. Predstavi ob 11.30 in 20.

VESTI IZ KOPRA

GLEDALIŠČE SLOVENSKEGA PRIMORJA
Četrtek, 3. oktobra ob 13. Nušič: »Zaljubljeni ostali«. — Gostovanje SNG Trst v Kopru.
Ob 20. Nušič: »Zaljubljeni ostali«. Gostovanje SNG Trst v Kopru.

ANTON VAMLEK

Železniški upokojenec
Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 4. okt. 1957 ob 16. uri iz Nikolajevke mriške vežice na Zalah.

Ljubljana, Sv. Anton na Pohorju, Marenberg, 2. 10. 1957
Globoko užaloščena žena Marija, hčerka Tanja, Elza, zeta Ervin, Ivo in ostalo sorodstvo.

ELEKTRARNA VELENJE sporoča žalostno vest, da se je smrtno ponesečil član kolektiva

Ivan Praznik

Uprava, delavski svet,
upravni odbor in sindikalna družnica
ELEKTRARNE VELENJE

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Vinko Fabjan

posesnik v Dobu pri Domžalah
Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 4. oktobra 1957, ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Dobu.
Dob, Ljubljana, Črnuče, New York, 2. oktobra 1957.

Zalujoci: žena Rozika, sinovi Vinko in Janez z družinoma ter Stanko in Lojze, hčeri Ružica in Marica ter ostalo sorodstvo

Čestitka

Na psihologiji je 28. septembra diplomiral tovariš Jakob Meško. Iskreno mu čestitamo prijatelji!

VESTI IZ KRANJA

»STORZIC«: francosko-jugoslovanski barvni cinemascope film »Goub-blah«. V glavni vlogi Jean Marais in Delia Scala. Predstave ob 16. in 20.
»TRIGLAV«: ameriški barvni film »Viharni zaliv«. V glavni vlogi James Stewart in Joan Dru. Predstava ob 19.

Z BLEDA

Ameriški film »Senca preteklosti«. V glavni vlogi Orson Welles. Scenarist Colbert in George Brent. Predstava ob 20.

VESTI Z JESENIC

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Jenko Alojz. Cesta bratstva in enotnosti.

KINO

»RADIO«: jugoslovanski film »Osumljen«. Predstavi ob 18 in 20.
V petek isti spored!
»PLAVŽ«: ameriški film »Daljni obzorja«. Predstavi ob 18 in 20.
V petek isti spored!

CELJSKE VESTI

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
Sobota, 5. okt. ob 20: Peter Ustinov: Romanov in Julija — premiera — premierski abonma in izven.
Nedelja, 6. okt. ob 15.30: Peter Ustinov: Romanov in Julija — nedeljski popoldanski abonma.
Ob 20: Peter Ustinov: Romanov in Julija.

KINO

»UNION«: japonski film »Atomsko bomba nad Hirošimo«.
»METROPOL«: ameriški film »Skrivnostno motivirje«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

Ameriški film »Gola džungla«. V gl. vlogi Eleanor Parker in Charlton Heston.

Sporočamo, da je tragično preminil 1. oktobra 1957 naš uslužbenec tovariš

Stane Albert

Neumornega in požrtvovalnega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

AVTO-MOTO DRUŠTVO
»SLAVKO ŠLANDER« CELJE

Nepričakovano nas je zapustil dne 2. oktobra 1957 tovariš

Leo Roth

šef komerciale

Umrl je zastavil vse svoje sile v požrtvovalnem delu za korist skupnosti in za uspeh našega podjetja.

Od pokojnika se bomo poslovili v četrtek dne 3. oktobra 1957 ob 16. uri popoldne iz hiše žalosti v Črnomlju.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Črnomelj, 2. oktobra 1957.

Kolektiv »BELT« Črnomelj

GLEDALIŠČA

DRAMA
Sobota, 5. oktobra ob 15. Sofokles: Kralj Oidipus. Zaključena predstava za profesorje in učitelje OLO Ljubljana.

Nedelja, 6. oktobra ob 20. MIM, večer sodobne neme odrske izrazne igre. Gosposvanje Kristine in Tina Piccoli. Prvi nastop v Ljubljani. (Vstopnice od 150 din navzdol že v prodaji in Operi.)
V nedeljo, 6. oktobra bo v dramskem gledališču prvi večer neme odrske izrazne igre v Ljubljani. Nastopili bodo Kristina in Tina Piccoli. Kristina, učenka prof. Decrouxa iz Pariza in absolventka dramske šole Puccini Teatra v Milanu, je z uspehom nastopala na turnejah v Skandinaviji, Franciji, Švici in Italiji ter v italijanski in naši televiziji. Obe umetnici sta prva jugoslovanska in hkrati edina samostojna ženska mima v Evropi.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Sobota, 5. oktobra ob 20. Nestroy - "Nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito". Veseloligra s godbo in petjem. Izven.
Nedelja, 6. okt. ob 20: Nestroy: "Nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito". Veseloligra s godbo in petjem. Izven.
Prodaja vstopnic v Mestnem domu. Rezerviranje telefon 32-866. Vpisovanje abonmaja za sezono 1957-58 je dnevno v pisarni Sentjakobskega gledališča med 10. in 12. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaja
Sobota, 5. oktobra ob 20: Cehov - "Striček Vanja". Premiera. - Izven. Otvoritev sezone 1957/58.
Nedelja, 6. okt. ob 10.30: Pokaži, kaj znaš - Odrska Radia Ljubljane - ob 15: Cehov - "Striček Vanja". Popolnanska predstava. - Izven. ob 20: Nušič - "Dr.". Premiera - Izven.

MLADINSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Križanke
Viteška dvorana
Nedelja, 6. oktobra 1957 ob 10. uri - Sylvia Kammerman - 4 enodejanske: "Semenke", "Lev in miš", "Rdeča kapica", "Snežuljčica".
Mladinsko gledališče bo v nedeljo, 6. oktobra uprizorilo 4 enodejanske iz Sylvie Kammerman. Uprizoritev sta pripravila Rosanda Sajkova in Milan Kalin s sodelovanjem rednih članov Mladinskega gledališča. Predstava se bo vrnila v okviru "Tedna otroka".

EXPERIMENTALNO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Križanke, Viteška dvorana
Sobota, 5. oktobra 1957 ob 20. uri - Platon-Sovre: Poslednji dnevi Sokrata.
Glede na izredno zanimanje priporočamo rezervacijo sedežev na telefon 22-411. Vstopnice se lahko dvignejo od petke dalje od 10-12 ure in od 16-18 ure.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
MARIONETE
Levstikov (Sentjakobski) trg 3
Nedelja, 6. oktobra ob 11: Cinybulik - Dezman: "Igrarke na cestah". Prva ob 15: Cinybulik - Dezman: "Igrarke na cestah".
Mestno lutkovno gledališče bo za začetek nove sezone v nedeljo prvič

DROBNI OGLASI
MATERIALNEGA knjigovodstva, spodbnega za vodstvo knjigovodstva v večji gospodarski organizaciji, sprejemno. Nastop službe takoj, ali, ali po dogovoru. Ponudbe pošljite na oglasni odd. pod "Materialni knjigovodja." 3218
VEČJE ŠTEVILO KROJACEV IN ŠIVILJ za izdelavo konfekcije, sprejemno takoj. "Gorenjska oblačnica", Kranj. K 125-z
SPREJMEMO šoferje D kategorije. Ponudbe je poslati pod šifro 3234

HONORARNO ZAPOSILITEV DOBI ske šole, višjega administrativnega tečaja z znanjem strojeplaja, ki bi imela veselje honorarno poučevati ta predmet dopoldne, popoldne ali zvečer. Pismene ponudbe s podatki pošljite na ravnateljstvo Administrativne šole, Ljubljana, Roška cesta 19. 3233

SPREJMEMO administrativne moči za delo v knjigovodstvu in administraciji, po možnosti z znanjem strojeplaja in stenografije. Pogoj je doplačana srednja šola in praksa. Plača do 15.000 din. Ponudbe pošljite pod šifro 515. 3235

OTROCI, KI SE TEŽKO UČE, dobe pomoč v Zarnikovi ulici 4. prtlj. KUPIM ALI DAM najvišjo nagrado za manjše stanovanje ali veliko sobo. - "Intelektualec" 3236

uprizorilo marionetno igro češkega avtorja Vojtecha Cinybulika "Igrarke na cestah". Igra je namenjena najmlajšim gledalcem.

Režija Polde Dežman, asistent režije Ciril Jagodic, lutke akad. kipar Slavko Hočevar, kostumi Andra Avčič, scena akad. slikar Milan Butina, scenska glasba Franci Ogrizek. Sodelujejo še: France Gajeta, Zora Dobečeva, Dušan Accetto, Vera Stihova, Nace Simončič, Matjaž Loboda, Jože Pengov, Slavko Balentin, Darja Macarolova, Edi Majaron, Zdenko Majaron, Tinka Furlanova, Cveta Kostričeva, Cri Skodlar, Breda Vintarjeva, Peter Dougan, Edi Cenčur, Dušan Hrovatin, Majda Podvršičeva, Vinko Sablatnik, Vida Kastelčeva, Vinko Logar, Ivan Erceg.
Prodaja vstopnic vsak dan od četrtka dalje (razen nedelje) od 10-12 na upravi Resljeva 36, tel. 32-620 in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blagajni.

Ljubljana
LJUBLJANA

R A Z P I S

Uprava Bolnišnice za duševne in živčne bolezni Ljubljana-Polje

razpisuje I. USTNO LICITACIJO za dobavo mesa in mesnih izdelkov

Licitacija bo dne 24. oktobra 1957 ob 9. uri v upravnem posloppju bolnišnice na Studencu.

Varščino naj interesenti položijo na tekoči račun NB 601-T-612 oziroma predložijo garancijsko pismo.

Pogoji se dobe pri upravi bolnišnice.

3227

ZDRAVSTVENI DOM ŠEMPETER PRI GORICI

razpisuje delovno mesto za

zdravnika splošne prakse

za Splošno ambulanto Šempeter

Ponudbe pošljite na Zdravstveni dom Šempeter pri Gorici.

3226

RADIO LJUBLJANA

Spored za četrtek, 3. oktobra
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 7.10 Priljubite Zadovoljnim Kranjcem - 7.30-7.40 Jutranja beseda mladim poslušalcem - 7.40-8.00 Veliki valček Emilia Waldeufila - 8.05 Poje Akademski pevski zbor p. v. Radovana Gobca - 8.35 Jan Sibelius: Kralj Kristian, suita - 9.00 Utrinki iz literature - Camil Sijarič: Vodnjak - 9.20 Melodije potujejo - 9.45 Drobno bismene - pianist Fritz Schulz-Reichl - 10.10 Dopoldanski koncert - 11.00 Dober dan, otroci! (Ludo Andrejev: a) Ljerko in prepeček, b) Mali reševalec - 11.15 Pesmi za naše male - 11.30 Robert Schumann: Godalni kvartet v A-duru - 12.00 Srečanje v Ljubljani (Diana Wright in Johny Teupen) - 12.30 Kmetijski nasveti - Ing. Vera Mikšič: Analiza zemlje - Kadipot za gnojenje - 12.40 Krešimir Baranovič: Makedonska suita (Simfonični orkester Radia Beograd dirigira avtor) - 13.15 "Segavi Otto" - "Segavi klavir" - 13.30 Pester spored opernih melodij - 14.20 Sportna reportaža - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 17.10 Ali jih poznate? - 17.30 Lahka glasba - 18.00 Praktična izobrazba kadrov v industriji (reportaža) - 18.15 Antonin Dvořak: Serenada za godalni ork. v E-duru - 18.45 Radijska univerza - Dr. Jovan Djurdjevič: Kako so se razvijala državna pravna telesa pri nastajanju nove Jugoslavije - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napoved - 20.50 Tedenski notranjepolitični pregled - 21.00 Antonin Dvořak: Dumky op. 90 - 21.31 Odmevi revolucije v ruski prozi (Pred obletnico Oktobrske revolucije) - 22.15 Po sveči, jazza - v novi sezoni - 23.00, 23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba)

II. program

14.00 Zabavni zvoki - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Igor Stravinski: Petruška, baletna suita

22.15-23.00 Nočni komorni koncert

Spored za petek, 4. oktobra

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 7.10 V tridretnem taktu - 7.30-7.45 Očebanom - dober dan! (Lojze Maruško: Dedek v otroškem vrtcu - 7.45-8.00 Ansambel Victor Sijester - 8.05 Jutranji divertimento - 9.00 Utrinki iz literature - Josef Bard: Otrokova pripoved - 9.20 Pesmi raznih narodov - 10.00 Napoved časa in poročila - 10.10 Dopoldanski operni spored - 11.00 Obisk iz Stockholma - Sven Saaby vokalni ansambel - 11.15 Dovolite, naj vam jih predstavim! - Gloria Linda, Nilla Fizza, Joe Stafford, Lola Novaković, Marijana Deržaj, Maria Kotebrska - 11.45 Ilir Pattaccini in njegovi instrumentalisti - 12.00 Mali koncert solistične glasbe - 12.30 Kmetijski nasveti - Ing. Stojan Vrabl: Izkušnje z motorno nahrbno škropljivostjo - 12.40 Igrajo Veseli planšarji, pojeta Janko Smolnikar in Janez Jerkinovec - 13.15 Za dober tek igra Lawrence Welk z godalnim orkestrom - 13.35 Vesele popevke - vedri ritmi - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Pojete z namj - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Johann Strauss: Odlomki iz opere odra - 17. oddaja: Herbert von Karajan - Franz Schubert: Sedma simfonija - 17.10 Zabaval nas bo pianist Jack Dieval - 17.25 V prijetnem ritmu z malimi in velikimi ansambli in solisti - 18.00 Družinski pogovori - Helena Puhar: Ob tednu otroka - 18.10 Narodne pesmi s Koroske in Slovenske Benečije pojeta Mariborski ženski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška in vokalni kvintet "Anton Nef-fak" - 18.40 Iz naših kolektivov - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Nikolaj Rimski-Korsakov: Scherezada, simf. suita - 20.45 Tedenski zunanjepolitični pregled - 21.00 "Ne čakaj na maj" (melodije iz istoimenskega filma) - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Melodije za lahko noč (igrajo veliki zabavni orkestri) - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba)

II. program

14.00 Od arje do arje - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.10 Razgovor z volivci - 15.35 Igra orkester Andre Kostelanetz - 15.55-16.00 Ljubljanska kronika

22.15-23.00 Iz jugoslovanske simfonične glasbe

KINO "UNION"

Francosko-italijansko-jugoslovanski barvni

CINEMASCOPE

FILM

»MIHAILO STROGOV«

(Po romanu »Carski sel« Julesa Verna)

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Curd Jürgens. Ob 10. matineja ameriškega barvnega filma »Divja leta«. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje

KINO "KOMUNA": amer. barvni film »Divja leta«. Tednik. F. N. 39. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. V gl. vlogi Tony Curtis.

KINO "SLOGA": amer. barvni film »Napadalec«. Tednik. F. N. 39. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. V gl. vlogi Richard Conte.

KINO "VIC": franc. barvni film »Senternejska noč«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 9.30 do 11 in od 14. ure dalje.

KINO "SOCA": Zaprt zaradi gradbenih del.
MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8, predvaja jugoslovanski film »Rdeči cvet«. Predstavi vsak dan ob 10 in 15. Danes zadnjič! Jutri bo na sporedu ameriški barvni film »Rdeče nebo nad Montano».

KINO "TRIGLAV"

Francoski film

Podzemlje Pariza

Tednik. V glavni vlogi Raymond Pellegrin, Magali Noel, Leo Genn. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 13 dalje. Samo še danes in jutri.

KINO "ŠISKA"

Ameriški film

»Ljubimeca divjega zapada«

V glavni vlogi Doris Day in Howard Keel. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14. ure dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

»ISKRA« Kranj

tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov

razpisuje naslednja delovna mesta za:

- PRAVNIKA (referenta za delovne odnose)
- PRAVNIKA z odvetoškim (sodniškim) izpitolom
- PSIHLOGA (industrijskega)
- ARHITEKTA
- UPRAVNIKA SAMSKEGA DOMA (pedagoga)
- EKONOMISTA
- STROJNIKA I. za parne turbine
- STENODAKTILOGRAFA
- VEČ ELEKTRO IN STROJNIH TEHNIKOV
- VEČ ELEKTROMONTERJEV IN MEHANIKOV

Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z opisom dosedanje zaposlitve pošljite na »ISKRA« personalni oddelek, Kranj.

K 126

»R U N O«

tovarna usnja v Tržiču

razpisuje delovno mesto za

računovodjo podjetja

POGOJI: ustrežna strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso v finančni stroki. - Plača po tarifnem pravilniku. - Pismene ponudbe pošljite sekretariatu podjetja do 15. oktobra 1957.

3230

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE 7 JULI

BEOGRAD - MAJKE JEVROSIME 47-49 - tel. 25-277/8

potrebuje takoj

zidarje, delavce

za dela v Beogradu in notranjosti države

Delo je plačano po normi - terenski dodatek plačamo v Beogradu in v notranjosti. - Izplačilo zasluzka pravočasno, skupna nastanitve zagotovljena, potne stroške do delovnega mesta plača podjetje. - Zimska dela zagotovljena.

3196

»PETAR DRAPŠIŃ«

Tovarna vijakov, žičnatega in železnega blaga

NOVI SAD - Davida Rackovića 5

obvešča vse zainteresirane, da lahko dostavijo specifikacije za sklepanje pogodb za leto 1958 od 5. do 20. oktobra letos.

»Prebil sem 72 ur na odprtem morju«

pravi eden izmed preživelih s potopljene jadrnice »Pamir«

- Ameriška vojaška transportna ladja »Geiger« je s petimi preživelimi člani potopljene nemške šolske jadrnice »Pamir« na krovu v soboto pristala v maroškem pristanišču Casablanca.

Sesti, ki je preživel to katastrofo, mornar Günther Haselbach je prispel s francosko potniško ladjo »Antilles« v nedeljo v Puerto Rico. Svojim v Kielu ži-

Oboleli kapitan Eggers, ki je stal na ladji do zadnjega trenutka in prav tako našel smrt v valovih

večim staršem je poslal brzozajvko, v kateri pravi: »Preden so me rešili, sem prebil 72 ur na odprtem morju. Pitna voda nam je pošla, ker so valovi odnesli rezervoar za vodo. Mnogi izmed mojih tovarišev so pili morskovo vodo, njihove ustnice so bile strahotno otečene in njihovi obrazi čisto spačeni. V urah mojega trpljenja sem imel vedno pred očmi očetov nasvet: nauči se gledati nevarnosti v oči...«

MNOGI SO UTONILI ŽE, KO SE JE »PAMIR« POTOPILO

Preživelimi imajo na rokah in obrazih še sledove boja na življenjski in smrti, vendar so bili vsi nasmejani, ko so pristali v Casablanci.

Ladijski pek Parl Otto Dummer, ki je v rešilnem čolnu kot najstarejši prevzel poveljstvo, je izjavil, da se je »Pamir« močno nagnil, še preden so lahko v redu spustili z ladje rešilne čolne.

»Ladja se je nagnila na vrhuncu katastrofe za 40 stopinj, tako da na palubi ni bilo več moč stati. Ko se je »Pamir« še bolj nagnil, so ljudje začeli skakati v morje. Mnogi so tudi izgubili ravnotežje in padli v vodo. Bržčas so že pri tem mnogi utonili.«

PROČ, PROČ OD LADJE!

»Vihar je bil tako močan, da je potiskal ladjo proti preživelim, ki so morali zelo hitro plavati, da bi ji ušli. Vse nas je prevzemala ena sama misel: Proč, proč, proč od ladje!«

Ko so se malo oddaljili od jadrnice, nadaljuje Dummer, so se

brodolomci v vodi zbrali v majhne gruče in skušali najti rešilne čolne in splave, ki jih je vihar odtrgal z ladje. Eno uro po katastrofi je skupnica, v kateri je bil tudi Dummer, zagledala kakih sto metrov daleč čoln, ki ga je morje premetavalo sem in tja. Toda minila je še ena ura, preden so se brodolomci prebili skozi valove do čolna. Tedaj jih je bilo še deset. Ko pa so se čolnu približali, so videli, da je poškodovan in malone do roba poln vode.

Dummer pravi dalje, da so klic SOS poslali okrog 11,05 oziroma 11,15 po krajevnem času. Takrat so se nahajali okrog 600 milj jugozahodno od Azorov. Pol ure kasneje se je ladja potopila; bržkone okrog 11,45.

UMRLA V REŠILNEM ČOLNU

Ko so Dummer in ostali splezali v rešilni čoln, se je ta malodane potopila. »Voda nam je v čolnu segala do prsa. Naslednjo noč sta umrila dva mornarja, čeprav smo storila vse, da bi ju ohranili pri življenju. Sprva je povzel Dummer, so skušali trupli obdržati v čolnu, toda potem so uvideli, da bi bilo to prenevarno breme, zato so umrila tovariša prepustili morju...«

OD ZEJE STA ZBLAZNELA

Ze prvo noč po katastrofi so ugodali eno izmed rešilnih ladij. Bila je oddaljena komaj kakih 200 m, toda vihar je preveč divjal, da bi mogli kdo slišati njihove klice na pomoč.

Druga dne — v nedeljo — sta umrila nadaljnja dva mornarja. Od zeje se jama je zmešalo in skočila sta v vodo. »Najhujša je bila zeja,« pravi Dummer. »Nekateri preživelih so pili morskovo vodo, čeprav so jih ostali odvračali od tega.«

V ponedeljek so bili že tako otečeni, da niso mogli odpreti niti konzerv, ki so jih imeli v čolnu za skrajno sijo. Koža na rokah jim je popokala, na prsih in obrazu pa so se pojavili mehurji.

MORSKI PSI OKROG ČOLNA

»Morski psi so krožili okrog našega čolna. Morda je neverjetno, toda nas zavoljo tega ni bilo strah, ker smo bili že tako izčrpani,« je nadaljeval Dummer.

Mornar Günther Haselbach, eden izmed šestih preživelih

RESEVALNA LADJA NA OBZORJU

V ponedeljek so že vsi v čolnu imeli privode. Nekaterim se je zdelo, da vidijo druge rešilne čolne, drugi so videli letala, ki da so dajala znake, tretji spet motorne čolne. Nekateri so celo hoteli plavati proti Angliji.

Tedaj — v čolnu je bilo še šest ljudi — je eden izmed njih skočil v vodo, toda drugi so bili že tako otečeni, da so to komaj opazili. »Kljub temu pa nismo obupali,« pravi Dummer.

Potem pa se je zjasnilo in na ozadju iz temnih oblakov se je prikazala mavrica, pojavila pa se je tudi ladja z rešitelji — »Saxon«.

Planili smo na noge in pričeli dajati signale. Presenetljivo so se nam povrnila moči, planili smo v vodo in se oprli na rešilnih pasov, ki so nam jih vrgli. Na krovu ladje »Saxon« so odvrtili strgane in premočene obleke, zavili so jih v tople odeje in jih po nekajurnem spanju izročili posadki ladje »Geiger«, ki ima boljšo sanitetno opremo. Tam so jih pregledali trije zdravniki. »Na Geigerju« smo se naučili spet smejati,« pravi Dummer.

Pet izmed šestih preživelih so takoj po prihodu v Casablanca prepehtili z letalom v Frankfurt.

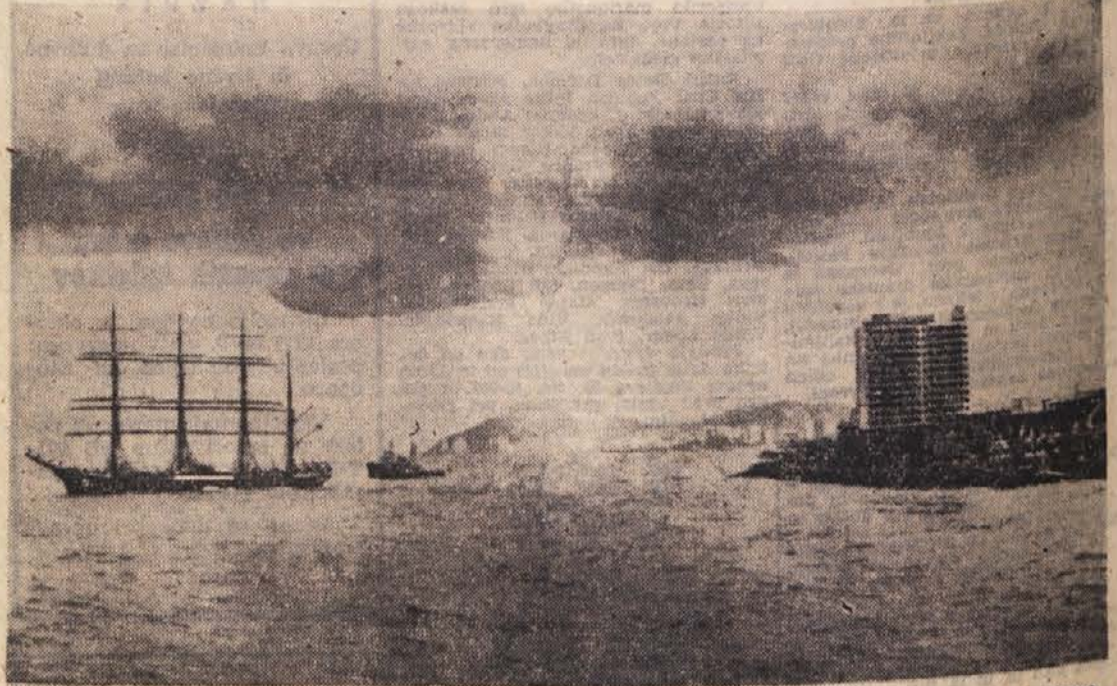
Kapitan šolske jadrnice »Pamir« Johann Diebitsch, ki je prevzel poveljstvo, potem ko je kapitan Hermann Eggers zbolel

Oktober 19 v Lübecku pred pomorskim sodiščem obravnavu v zvezi s katastrofo motorne jadrnice »Pamir«, ki je terjala 80 žrtev. Na obravnavi bodo zaslišali vseh šest preživelih, izvedence za pomorstvo in meteorologijo in nekatere kapitane.

GLOBINSKE VODE V MEHIKI

Izraelski inženir Alfred Loehner, iznajditelj posebnega električnega aparata za odkrivanje globinskih voda brez poskusnih vrtanj, velja za enega najboljših strokovnjakov za iskanje vode, ki leži v zemlji nad 500 metrov globoko. Tege inženirja so v začetku letošnjega leta kot člana neke komisije za tehnično pomoč UNESCO poslali v Mehiko, kjer naj bi sodeloval pri ustanovitvi mehiškega inštituta za raziskave na področju uporabnih znanosti.

Kakor je izjavil ing. Loehner, predstavlja površinska voda v sedanjem času 80 do 90 odstotkov vse vode, ki jo porabijo ljudje na zemlji, čeprav je

Zadnja fotografija »Pamira«, posneta 10. avgusta, ko je ladja zapustila pristanišče Buenos Airesa

Čez morje in V VEČNI LED

NEKAJ PODATKOV O PRVIH SOVJETSKIH DOSEŽKIH V MEDNARODNEM GEOFIZIKALNEM LETU

Poltavska gramimetrična opazovalnica ukrajinske znanstvene akademije je središče meridijske službe Sovjetske zveze. Njena glavna naloga je proučevati »premikanje meridianov in zemeljskih tečajev«. V tem observatoriju se zbirajo podatki o proučevanju meridianov na raznih drugih opazovalnicah. Poltovski observatorij je že dobil ustrezne podatke iz Jugoslavije, Francije, ZDA in nekaterih drugih dežel, poltavske zvezdoslovel pa so ugotovili nekaj zanimivih reči o premikanju zemeljskih tečajev.

Inštitut za geologijo in zemljepis pri litvanski znanstveni akademiji je izdelal novo metodo za proučevanje radioaktivnosti v ozračju. Po tej metodi ugotavlja skupina znanstvenih sodelavcev, kako se spreminja naravna radioaktivnost. Njihove ugotovitve in raziskave so tesno povezane z delovnim načrtom mednarodnega geofizikalnega leta.

V stpi blizu Cimljanskega morja si je uredila šotore odprava sovjetske akademije, katere člani proučujejo ozračje, hitrost in smer vetra ter sploh razmere v nižjih zračnih plasteh.

Z motorno ladjo »Nemirovič in Dančenko« se je napotila iz Arhangelska v arktične pokrajine prva skupina odprave arktičnega znanstveno-raziskovalnega inštituta. Na enem izmed otokov Franc Jožefove zemlje urejajo znanstveno središče, kjer bodo proučevali visoke plasti zemeljskega ozračja.

V Murransku so dobili radijsko sporočilo ekspedicijske ladje »Sevastopol«, ki plove po severnem Atlantiku. V radiogramu je rečeno, da so v Severnem morju na desetih krajih proučevali temperaturo in odstotek soli v morski vodi, zbirali žive organizme in spustili nad sto plovcev, s katerimi proučujejo morske tokove.

S krova ekspedicijske ladje »Vitez«, na katerem potujejo čla-

ni sovjetskega oceanološkega inštituta, prihajajo poročila o uspešno opravljenih nalogah, načrtanih v okviru mednarodnega geofizikalnega leta. »Vitez« plove ob zemeljskem ravniku. Na Tihem oceanu proučujejo člani odprave zračne in morske tokove, hkrati pa snemajo morsko dno in ugotavljajo globine. Konstruktor posebne kamere Zenkovič je napravil posnetke v morski globini 5780 m.

Drobne ZANIMIVOSTI

KAVA V TRAMVAJU
Po Kopenhagenu na Danskem vozi poseben voz električne cestne železnice, v kateri kupljene vozovnice pravega do skodelice kave. Če se vobod ljudje ogreti za to novost, bodo vključili v promet še nekaj takšnih vozil.

HLADNOKRVNOST
Johna Sorina, starega 37 let, so v ameriški državi Georgiji obsodili na smrt. Posadili so ga na električni stol, toda ta naprava se je tik pred izvršitvijo smrtnih kazni pokvarila. V zamrznjeni električni stoli se je poru zaposleni električar se je zaman trudil, da bi odstranil kavarje začelo predsedati. Zavihal je rokave in hitro popravil, kar je bilo treba popraviti. Zatem se je ušel na električni stol in nad njim je bila izvršena smrtna kazen.

SOVJETSKI ANTROPOLOGI DAJEJO NASVETE KONFERENCIJI

Moskovska »Pravda« je nedavno pisala, da mnoge tovarne konfekcijskih oblaci polne ljuje na trg obleke, ki ne ustrezajo sovjetskimi državljanom. Da bi izboljšali izdelavo, je neke konfekcijske oblaci, in Institut za antropologijo začel obsežno akcijo, v kateri nameravajo ugotoviti povprečne telesne mere ljudi v raznih krajih in tako omogočiti konfekciji, da bo izdelovala oblaci ustrežne velikosti.

Leto dni staro — še sveže mleko

V Angliji so odkrili način, kako je moč mleko zelo dolgo ohraniti sveže. Mleko najprej pasteurizirajo, zatem pa izpostavijo delovanju ultrazvoka. Nato ga zlijajo v posodo, ki jo spet potopijo v raztopino soli in tam mleko zamrzne. Sodijo, da je takšno mleko uporabno tudi čez leto dni.

JAMES A. MICHENER

Sajonara

ROMAN

4

Gledala sva drug drugega v enem tistih čudnih trenutkov, ko se va.n zdi, da vidite življenje v docela jasni, mrzli luči. Opazujete človeško bitje brez uniforme, brez diplome, brez minulosti in brez prihodnosti. Kelly je stal pred menoj s svojimi osebnimi težavami in željami, ki so bile na milje daleč od mojih, hkrati pa bile tudi del mojih težav in želja. Minister za vojsko mi je nekoč dejal, da mora moj oče pripisati svoje velike uspehe v vojski sposobnosti, da je videl slehernega človeka, s katerim je delal, viseti v prazen prostor na niti, ki drži v nebo. Kellyja sem lahko spoštoval. Skušal me je zgrabit za gola-nec, bil je majhen, žel nepridiprav, toda lahko sem ga spoštoval.

Iz žepa sem izvlekel listino in ga vprašal: »Sem vam kdaj pokazal sliko generalove hčerke?« Zdelo se mi je, da me Kelly opazuje s prav takšnim mrzlim pogledom kakor prej, zakaj sklonil se je k meni, kakor bi storil vsakdo, in rekel, da je ni še videl.

Jaz pa sem bil razburjen — še nikoli poprej nisem sestrelil dve letali MIG v enem dnevu — in tako sem mu pokazal sliko, na kateri je bila Aileen s materjo. Kelly je pogledal sliko in rekel: »Je vaša tašča zlobna?«

Vzel sem v roko drugo fotografijo in dejal: »Tole sem vam hotel pokazati.« Kelly je zažvižgal: »Oho! Čudovita je!«

»Človek je prijetno vznemirjen ob misli, da ga takšno dekle čaka v Kobeu, sem rekel. Hvala za dobre novice, Kelly.«

Tedaj pa je spregovoril Kelly: »Kacumi niste videli?«

»Kje je Kacumi?« sem vprašal. »To je dekle, s katerim se hočem poročiti.«

»Oprostite, toda japonskih imen ne poznam.«

»Nič ne de,« je hlastno rekel. Pokazal mi je majhno fotografijo svojega dekleta. Začuden sem bil, zakaj ta Kacumi vse-kakor ni bila madame Butterfly. Imela je velik, okrogel obraz, izrazite lice in, kakor je bilo videti, zelo črne lase. Kdor ni še bil na Japon-skem, bi pomislil, da je Indijanka ali morda Eskimka. Toda če je bil vsaj enkrat samkrat v Tokiu, bi Kacumi pri prvi prepoznal. Bila je ena izmed milijonov deklet, ki ne morejo biti nikdar lepe, ki opravljajo najtežje delo in ki se oblačijo, kakor da so na Japonskem obleke ukro-jene samo iz starih vreč za sladkor.

Nekaj sem hotel reči in napolnel sem se na sredo spomnil, da dela v knjigarni in tako sem dejal: »Videti je bistra.«

»Veliko pametnejša je od mene,« je odvrnil Kelly.

»Ze sem hotel oditi, ko sem se spomnil duhov-niku dane obljube.«

»Mar si s tem ne boste nakopali prevelike od-govornosti?« sem ga vprašal.

»Odgovornost me prav nič ne moti,« je kljubo-valno odgovoril Kelly.

»Mislim na to, da je ne boste mogli pripeljati domov...«

»To mi je vseeno,« je odvrnil Kelly.

»Kelly, koliko ste stari?«

»Devetnajst let mi je.«

»Vi ste še fant. Zakaj cele zadeve malo ne premislite?«

»Preuhtal sem vso zadevo. Vojska, letalstvo in ministerstvo za vojsko so se trudili, da bi mojo ženitev preprečili. Ravno zato sem se odločnejši.«

»Kaj mislite reči s, trudili so se, da bi pre-prečili? Nimam rad ljudi, ki se sami sebi smilijo.«

»Ko so moji predstojniki v Kobeu uvideli, da se v resnici nameravam poročiti s Kacumi, so me pri prvi poslali na Korejo. Zatem so oni iz Washingtona odločili: Kdorkoli se bo poročil z Japonko, je ne bo mogel pripeljati domov. Nato so me postavili pred vojno sodišče, ker sem za-hteval, naj me puste na Japonsko, da bi se tam oženil, preden bi ta zakon začel veljati. Zdaj pa mi oče Finney vsak teden da brošuro, pri čemer me prepričuje, da bom velik bedak, če si bom drznil storiti kaj takega.«

»Odrpi je predal in mi pokazal nekaj brošur, ki so jih na veliko delili na našem področju z namenom, da bi z njimi fante opametovali. Naslov ene izmed brošur se je glasil: »Al bo vaša dru-žina sprejela medse?« Kelly jo je zgrabil s svojo dlakavo roko, jo zmečkal in vrge v koš.

»Vse so poskusili, da bi me odvrnili od tega, toda ali veste, kaj bom storil?«

»Prav gotovo kako neumnost.«

»Prav pravite. Dovolj neumen sem, da sem se zaljubil. In naneslo je, da sem se zagledal rayno v to dekle. In če se bom moral odreči ameriškega državljanstva, da bi se z njo poročil, se ne bom obotavljal.«

Drhtel je kakor blaznež, ko je vtaknil sliko svojega dekleta v predal.

Dejstvo, da si upa kak Amerikanec tako mi-sliti, me je vrglo čisto iz tira. Odreči se državljan-stva! Zamikalo me je, da bi zgrabil tega mlade-ga idiota in ga predramil, da bi mu rekel, da je vsakdo, ki se hoče odreči ameriškega državljan-stva zavoljo japonskega dekleta, prav gotovo... Tedaj pa mi je obrnil hrbet in se lotil dela, kakor da je z mano opravil.

Takšnega ravnanja ne bi nikomur odpustil. Zdivjal sem, ga zgrabil za srajco in stresel: »Hudiča, kdo pa mislite, da ste!«

»Presenetilo me je, ko mi je zažugal s pestjo: »Udaril vas bom.«

Za hip sem zazelel, da bi obračunal s tem paglavcem, toda takoj sem spoznal, da bi bilo to slabo. Lahko bi ga premlatil, kadarkoli bi se mi zahotelo. Povesil sem roke in z dokaj razburjenim glasom rekel:

»Vsi ti reaktivci človeka hudičevno izdelajo.« Kelly ni bil prav nič vznemirjen. Zasmejal se je in rekel:

»Tudi več ljudi vaše sorte lahko prenašam.«

»Oprostite, Joe. Toda zdeli ste se mi nori, ko ste zaradi nekega dekleta.«

»Saj tudi sem nor,« je rekel. »Noro sem za-ljubljen.«

Začutil sem, da po malem podlegam zadregi in zato sem dejal: »Pojdva k meni na steklenico piva.«

»Cudovito,« je vzkliknil in s truščem zapri svojo mizo. In v tem ko sva hodila, obsijana od poznega popoldanskega sonca, obdana od prvih znamenj spomladanske toplote, je rekel:

»Veste kaj, prejle se vas nisem upal udariti, ker sem vedel, da bi mi vrnil milo za drago, me pošteno zdelali, ne bi se pa poceni maščevali prek vojnega sodišča.«